

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUKI 2013

SISÄLLYS

1 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN MÄÄRÄRAHAT JA TUKI 2013	2
2 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN PROJEKTIT 2013.....	7
3 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUKI KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN 2013	9
4 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN HAKEMUKSET JA MYÖNNÖT 2013	10
5 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT JA SAAJAT 2013	12
6 APURAHOJEN HAKIJAT JA SAAJAT: ALUE, KIELIRYHMÄ	20
7 APURAHOJEN HAKIJAT JA SAAJAT: IKÄ, SUKUPUOLI.....	24
8 OIKAISUVAATIMUKSET	29
9 MUUTOKSET 2012 – 2013	29
10 AIKASARJOJA TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUESTA JA TAITEEN EDISTÄMISESTÄ.....	32

---

1 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN MÄÄRÄRAHAT JA TUKI 2013

- Taiteen edistämiskeskus (Taike) perustettiin vuoden 2013 alusta jatkamaan aiemman taiteen keskustoimikunnan työtä. Uudistuksen yhteydessä päätöksentekojärjestelmää muutettiin muun muassa siten, että osa taiteen tukemiseen kohdennetusta määrärahas- ta myönnetään viraston eli johtajan päätöksellä ja osa aiempaan tapaan taidetoimikun- tien päätöksellä.
- Taiteen edistämiskeskus tuki taiteellista toimintaa apurahoina, avustuksina ja palkin- toina oli vuonna 2013 yhteensä noin 32,3 miljoonaa euroa.
- Kehittämis- ja hanketoimintaan käytettiin vuonna 2013 kaikkiaan lähes 3 miljoonaa eu- roa. Pääosa tästä (2,7 milj.) kohdistui taiteen edistämisen projekteihin ja läänintaiteilija- työhön.
- Kokonaisuudessaan taiteen edistämiseen käytettiin 35 miljoonaa euroa vuonna 2013. Hakemuksesta myönnetyn tuen osuus tästä oli 90 prosenttia (31,8 miljoonaa euroa).
- Taiteen edistämiseen käytettävä määräraha on peräisin kahdesta lähteestä. Valtion budjettivaroista maksetaan ns. lakisääteinen tuki (valtion taiteilija-apurahat, taiteilijapro- fessorien palkat, kirjastoapurahat, näyttöapurahat). Muu harkinnanvarainen tuki makse- taan veikkausvoittovaroista.

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUKI TAITEEN EDISTÄMISEEN 2013	
Tuki taiteelliseen toimintaan	
VALTAKUNNALLISET TUKIMUODOT	
Taiteelliseen työskentelyyn (yksityishenkilöt)	15,4 milj.
Apurahat kirjailijoille ja kääntäjille ¹	2 731 920
Kuvittajien kirjastoapurahat	73 000
Näyttöapurahat	960 000
Säveltaiteen kirjastoapurahat	113 000
Taiteilija-apurahat ²	11 066 100
Taiteilijaprofessorien palkat	206 300
Valtionpalkinnot	230 000
Apurahat yksityishenkilöille/työryhmille	3,3 milj.
Eri taiteenalojen kohdeapurahat ³	2 655 000
Kansainvälisiin kulttuuriyhteistyön, kulttuurin viennin ja vaihdon hankkeisiin	196 700
Matka-apurahat sekä residenssi- ja taiteilijavaihtotoiminta	348 460
Monikulttuurisuutta edistäviin taidehankkeisiin	100 000
Avustukset yhteisöille	9,9 milj.
Eri taiteenalojen erityisavustukset ⁴	2 705 200
Eri taiteenalojen toiminta-avustukset	6 728 800
Kansainväliseen kulttuuriyhteistyöhön	103 300
Residenssiavustuksiin	310 000
Nuorisotakuun toteuttaminen taiteen keinoin	20 000
VALTAKUNNALLISET TUKIMUODOT YHTEENSÄ	28,5 milj.
ALUEELLISET TUKIMUODOT	
Työskentelyapurahat	1 842 960
Kohdeapurahat ⁵	746 591
Valtionavustukset ⁶	1 073 550
Palkinnot	78 500
ALUEELLISET TUKIMUODOT YHTEENSÄ	3,7 milj.
TUKI TAITEELLISEEN TOIMINTAAN YHTEENSÄ	32,3 milj.

¹ Josta tietokirjailijoille 10 % (273 500 €)..

² Kaikkien taiteenalojen (ml. kirjallisuus) taiteilija-apurahat. Sisältää myös aiempina vuosina myönnetty monivuotiset taiteilija-apurahat.

³ Sisältää näyttämötaiteen kantaesitystuen 210 000 € ja valokuvan laatutuen 118 000 €.

⁴ Sisältää elokuvan laatutuen 518 000 €.

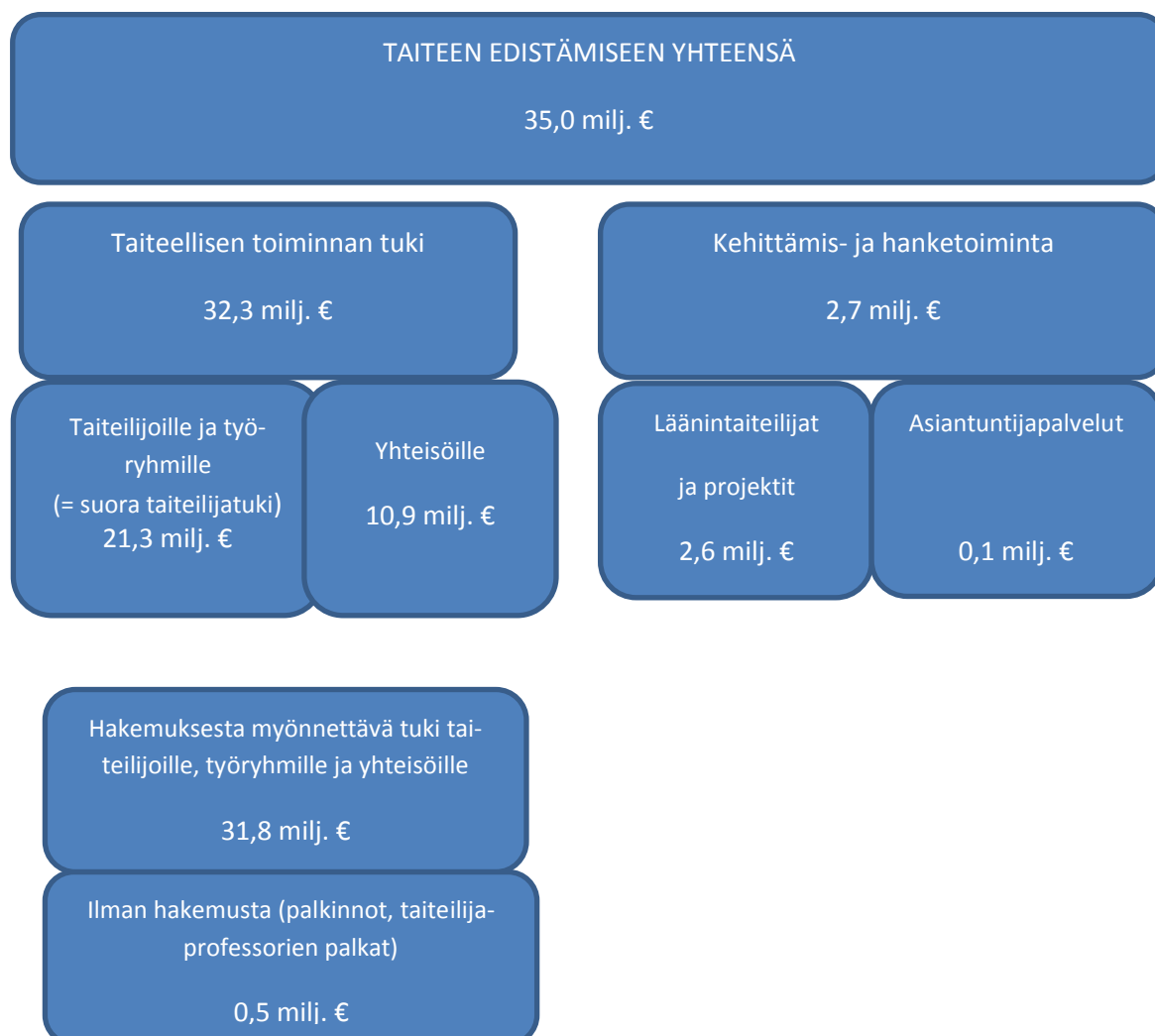
⁵ Sisältää lastenkulttuurin kohdeapurahat ja matka-apurahat.

⁶ Sisältää lastenkulttuurin valtionavustukset sekä avustukset kulttuurin hyvinvointivaikutuksia edistävään toimintaan.

Kehittämis- ja hanketoimintaan	
PROJEKTIT JA LÄÄNINTAITEILIJATYÖ	
Projektit	742 010
Läänintaiteilijoiden palkat	1 549 323
Läänintaiteilijoiden käyttövarat	209 640
Ulkomaan taiteilija-asunnot	114 710
YHTEENSÄ	2 615 690
TIEDONTUOTANTO JA -VÄLITYS	
Tiedontuotanto	26 920
Tiedonvälitys	100 090
YHTEENSÄ	127 010
KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA YHTEENSÄ	2,7 milj.

TAITEEN EDISTÄMISEEN YHTEENSÄ 35,0 milj.

Taiteen edistämiskeskuksen hallintomäärärahat 4,8 milj.

- Taiteen edistämiskeskuksen tuki taiteen edistämiseen on 0,06 prosenttia valtion menoista ja runsaat seitsemän prosenttia opetus- ja kulttuuriministeriön budjetin menoluokasta ”taide ja kulttuuri”.

Taiteen edistämisen osuus vuonna 2013 (%)

	Tuki taiteelliseen toimintaan (€ 32,3 milj.)	Taiteen edistäminen yhteensä (€ 35,0 milj.)
Valtion menoista (€ 55,3 mrd.)	0,05 %	0,06 %
Taide- ja kulttuuribudjetista (€433,8 milj.)	6,6 %	7,4 %

Lähde: <http://budjetti.vm.fi/>

- Yli 60 prosenttia Taiteen edistämiskeskuksen taiteen tukemiseen ja kehittämiseen osoitetusta määrärahasta tulee veikkausvoittovaroista. Taiteen edistämiskeskuksen kautta jaettava veikkausvoittomääräraha oli vuonna 2013 yhteensä 20,4 miljoonaa euroa ja kasvua edellisvuoteen oli kaksi prosenttia.

Taiteen edistämiskeskuksen kautta jaettavat veikkausvoittovarat 2012 – 2013

	2012	2013	Kasvu %
Elokvakulttuurin edistämiseen	1 428 000	1 380 000	-3
Kirjallisuuden edistämiseen	340 000	330 000	-3
Kuvataiteen edistämiseen	1 070 000	1 345 000	26
Ammatillisten teatteriryhmien toimintaan	2 772 000	2 802 000	1
Näyttämötaiteen edistämiseen	444 000	464 000	5
Rakennustaiteen edistämiseen	205 000	317 000	55
Säveltaiteen edistämiseen	2 110 000	2 070 000	-2
Muotoilun edistämiseen	420 000	468 000	11
Muotoiluhankkeisiin WDC-vuonna	250 000		-100
Ammatillisten tanssiryhmien toimintaan	1 010 000	1 040 000	3
Tanssitaiteen edistämiseen	310 000	330 000	6
Valokuvataiteen edistämiseen	656 000	645 000	-2
Ammatillisten sirkusryhmien toimintaan	280 000	490 000	75
Cirko- Uuden sirkuksen keskuksen toimintaan	210 000		
Sirkustaiteen edistämiseen	60 000	70 000	17
Sarjakuvataiteen edistämiseen		100 000	
Kuvittajien ja sarjakuvataiteilijoiden kirjastoapurahat	75 000	73 000	-3
Säveltaiteen kirjastoapurahat	120 000	113 000	-6
Taiteilijoiden valtionpalkintoihin	395 000	395 000	0
Valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin ja alueellisten taide-toimikuntien käytettäväksi taiteen edistämiseen	5 520 000	5 634 000	2
Lastenkulttuurin edistämiseen	610 000	590 000	-3

Taiteen alan ulkomaisiin matka-avustuksiin ja taiteilijavaihtoa	960 000	940 000	-2
Monitaiteellisen sekä taiteiden raja-alueella olevan toiminnan tukemiseen	240 000	230 000	-4
Monikulttuurisuutta edistäviin taidehankkeisiin	100 000	100 000	0
Kulttuurin hyvinvointivaikutuksia edistävään toimintaan	325 000	392 000	21
Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -ohjelman koordinoitiin ja alueellisen yhteistyön kehittämiseen	45 000	38 000	-16
Yhteensä	19 955 000	20 356 000	2 %

- Taiteen edistämiskeskuksen tuki jakautuu valtakunnalliseen (aik. valtion taidetoimikunnat) ja alueelliseen (aik. alueelliset taidetoimikunnat). Valtakunnallisina tukimuotoina jaettiin vuonna 2013 kaikkiaan 28,5 miljoonaa euroa, josta suurimmat osuudet kuvataiteelle, kirjallisuudelle ja näyttämötaiteelle kuten aiempinakin vuosina. Alueellisina tukimuotoina myönnettiin kaikkiaan 3,7 miljoonaa euroa. Tästä summasta suurimmat osuudet menivät kuvataiteelle ja säveltaiteelle. Kirjallisuus, kuvataide, näyttämötaide ja säveltaide saavat 65 prosenttia Taiteen edistämiskeskuksen tuesta.
- Taiteenalojen välinen ”järjestys” on muuttunut edellisvuodesta ainoastaan siten, että valokuva nousi muotoilun edelle.
- Taite-uudistuksen myötä päätösvalta tukimäärärahojen käytössä jakautui taidetoimikuntien ja viraston (johtajan) kesken. Valtakunnallisista tukimuodoista 67 prosenttia ja alueellisista 81 prosenttia oli taidetoimikuntien päättämää.

Taiteen edistämiskeskuksen apurahat*, avustukset ja palkinnot taiteenaloittain (%) vuonna 2013

Taiteenala	Valtakunnalliset %	Alueelliset %	Yhteensä %
Kuvataide	18,2	26,6	19,1
Kirjallisuus	18,4	11,8	17,6
Näyttämötaide	15,1	11,9	14,7
Säveltaide	13,4	14,9	13,6
Tanssitaide	7,5	5,5	7,2
Elokuvataide	7,1	4,6	6,8
Valokuvataide	5,0	5,0	5,0
Taideteollisuus/muotoilu	4,8	5,3	4,8
Muu/monitaide**	2,7	11,0	3,6
Sirkustaide	2,6	1,3	2,5
Rakennustaide	2,3	1,4	2,2
Mediataide	1,8	0,4	1,7
Arvostelijat	0,6	0,4	0,6
Sarjakuva***	0,5	-	0,4
Yhteensä	100	100	100
Yhteensä €	28,5 milj.	3,7 milj.	32,3 milj.
Taidetoimikuntien päättämää %	67 %	81 %	69 %

*Sisältää maksussa oleva taiteilija-apurahat sekä taiteilijaprofessorien palkat (206 000 €). Vuonna 2010 taiteilijaprofessorien virat muutettiin taiteilija-apurahoiksi. Muutos toteutetaan vähitellen sitä mukaa kuin määräaikaiset virkasuhteet päättyvät (2015).

**Sisältää monitaiteelliset ja taiteenaloittain luokittelemattomat.

***Sarjakuva on vasta vuonna 2013 ollut ensimmäistä omana kohtanaan määrärahojen käyttösuunnitelmassa sekä apurahatietokannassa. Edelleen esimerkiksi sarjakuvan taiteilija-apurahat on tietokannassa luokiteltu ryhmään "taideteollisuus/muotoilu". Myöskään alueellisissa tukimuodoissa sarjakuvaa ei ole ryhmitelty omaksi tukimuodokseen.

2 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN PROJEKTIT 2013

- Taiteen edistämiskeskuksen toimialueilla toteutettiin vuonna kaikkiaan 84 Taiken tulostavoitteisiin liittyvää projektia (ks. <http://www.taike.fi/fi/alueiden-hankkeet>). Eniten projekteja toteutettiin taiteilijoiden työskentelyedellytysten sekä saatavuuden ja saavutettavuuden painopistealueilla.
- Taiteen edistämiskeskuksen projekteihin käytettiin taiteen edistämisen määrärahaa yli 850 000 euroa. Runsas kymmenesosa (13 %) tästä käytettiin Taiken ulkomaan taiteilija-asuntoihin.
- Varsinais-Suomi ja Satakunta käyttivät suurimmat osuudet projekteihin kohdennetusta määrärahasta. Eniten määrärahaa kohdentui kuvataiteeseen (20 %) ja taiteenalojen välisiin ja yhteisiin hankkeisiin (muu/monitaide, 23 %).

Taiteen edistämiskeskuksen projektit* (€) alueittain vuonna 2013

Alue	€	%
Varsinais-Suomi	109 210	13 %
Satakunta	84 510	10 %
Pohjois-Savo	76 010	9 %
Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu	71 910	8 %
Kaakkois-Suomi	71 410	8 %
Etelä-Savo	65 190	8 %
Häme	64 310	8 %
Pohjois-Karjala	63 460	7 %
Keski-Suomi	61 830	7 %
Lappi	55 530	7 %
Uusimaa	54 930	6 %
Pirkanmaa	45 110	5 %
Pohjanmaa	33 290	4 %
Yhteensä	856 720	100 %

* Sisältää Taiken ulkomaan taiteilija-asunnot.

Taiteen edistämiskeskuksen projektit taiteenaloittain* vuonna 2013

Taiteenala	€	%
Muu/monitaide **	168 087	23 %
Kuvataide	146 257	20 %
Säveltaide	139 523	19 %
Näyttämötaide	74 862	10 %
Mediataide	57 412	8 %
Taideteollisuus /muotoilu	50 089	7 %
Kirjallisuus	46 811	6 %
Elokuva	28 793	4 %
Tanssitaide	20 457	3 %
Rakennustaide	9 287	1 %
Yhteensä	741 580	100 %

* Ilman ulkomaan taiteilija-asuntojen kuluja (114 710 €).

**Taiteenalojen väliset, monikulttuurisuus, kulttuurin hyvinvointivaikutuksia edistävä toiminta, tapahtumien tuottaminen jne.

3 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUKEA KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN 2013

- Taiteen edistämiskeskus myönsi vuonna 2013 kansainväliseen toimintaan matka-apurahoja sekä tukea kansainväliseen kulttuuriyhteistyöhön ja residenssi- ja taiteilijavaihtoon. Lisäksi tuettiin kansainvälistä toimintaa muiden tukimuotojen (kohdeapurahat) kautta. Alueelliset toimipisteet ylläpitivät myös taiteilija-asuntoja ulkomailla.
- Kaiken kaikkiaan vuonna 2013 myönnettiin eri tukimuodoista tukea kansainväliseen toimintaan yli 1,2 miljoonaa euroa. Lähes kolmasosa tästä tuesta suuntautui monialaisille hankkeille (taiteenala "muu/monitaide", pääasiassa taiteilija-asuntotoiminta). Yksittäisistä taiteenaloista tukea myönnettiin eniten kuvataiteelle (18 %).

Taiteen edistämiskeskuksen tuki kansainväliseen toimintaan* vuonna 2013

	€
Apurahat ja avustukset kansainvälisen toiminnan edistämiseen	300 000
Matka-apurahat	226 590
Residenssi- ja taiteilijavaihtotoiminta	431 870
Muut tukimuodot **	157 100
Taiken ulkomaan taiteilija-asunnot	114 710
Alueelliset matka-apurahat	10 490
Yhteensä	1 240 760

* Kansainvälinen toiminta = ulkomailla tapahtuvaa toimintaa.

** Eri taiteenalojen kohdeapurahat.

Kansainvälisen toiminnan tuki (€, %) taiteenaloittain vuonna 2013

Taiteenala	€	%
Muu/monitaide*	405 610	32,7
Kuvataide	220 840	17,8
Säveltaide	131 320	10,6
Taideteollisuus/muotoilu	123 660	10,0
Rakennustaide	95 500	7,7
Tanssitaide	63 950	5,2
Näyttämötaide	57 400	4,6
Valokuvataide	40 350	3,3
Kirjallisuus	34 320	2,8
Mediataide	26 850	2,2
Elokuvataide	17 760	1,4
Sirkustaide	17 000	1,4
Sarjakuva	3 400	0,3
Arvostelijat	2 800	0,2
Yhteensä	1 240 760	100

* Sisältää taiteenaloihin luokittelemattomat (esim. residenssit).

4 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN HAKEMUKSET JA MYÖNNÖT 2013

- Vuonna 2013¹ Taiteen edistämiskeskukselle osoitettiin runsaat 14 200 apuraha- ja avustushakemusta. Valtakunnallisiin tukimuotoihin osoitettuja hakemuksia oli 9 477 ja alueellisiin tukimuotoihin 4 748.
- Kaikkiaan apurahoja ja avustuksia myönnettiin runsaat 4 200 eli vajaa kolmannes (30 %) hakemuksista sai myönteisen vastauksen.
- Valtakunnallisissa tukimuodoissa eniten kysyntää kohdistui taiteelliseen työskentelyyn tarkoitettuihin apurahoihin eli taiteilija-apurahoihin, kirjastoapurahoihin ja näyttöapurahoihin. Yli puolet hakemuksista oli osoitettu edellä mainittuihin.
- Alueellisista tukimuodoista ”suosituin” oli kohdeapuraha.
- Hakijoiden määrä on hakemusten määrää pienempi, sillä sama hakija on voinut jättää useamman hakemuksen eri tukimuotoihin tai eri taiteenaloille. Kaikkiaan yli 3 000 hakijaa jätti useamman kuin yhden hakemuksen vuoden 2013 aikana. Suurin yksittäisen hakijan hakemusmäärä oli 20 hakemusta.

¹ Hakemukset ja myönnöt, jotka ovat kohdistuneet vuoden 2013 määrärahaan.

- Myös tuen saajien määrä on pienempi kuin myöntöjen määrä, sillä sama hakija on voinut saada useamman apurahan/avustuksen (esim. useita matka-apurahoja, kirjastoapurahaa ja kantaesitystukea jne.). Useamman kuin yhden apurahan/avustuksen sai vuonna 2013 kaikkiaan runsaat 600 hakijaa.

Valtakunnallisten tukimuotojen hakemukset, hakijat ja apurahat vuonna 2013

Tukimuoto	Hakemuksia (%)	Hakijoita (%)	Myöntöjä (%)	Apurahan saajia (%)
Työskentelyapurahat	4 861 (51)	3 774 (62)	1 410 (46)	1 375 (51)
Vuosiapurahat	2 294	2 203	289	289
Kohdeapurahat	3 567 (38)	2 687 (44)	1 131 (37)	1 014 (38)
Eriyis- ja toiminta-avustukset yhteisöille	1 049 (11)	781 (13)	532 (17)	466 (17)
Yhteensä	9 477 (100)	6 103 (*)	3 073 (100)	2 687 (*)

* Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat ovat voineet hakea ja saada useasta eri tukimuotoryhmästä. Yhteislukumäärästä poistettu päällekkäisyydet.

Alueellisten tukimuotojen hakemukset, hakijat ja apurahat vuonna 2013

Tukimuoto	Hakemuksia (%)	Hakijoita (%)	Myöntöjä (%)	Apurahan saajia (%)
Työskentelyapurahat	1 533 (32)	1 514 (38)	275 (23)	275 (23)
Kohdeapurahat	1 951 (41)	1 783 (45)	391 (33)	421 (36)
Valtionavustukset yhteisöille	1 264 (27)	1 064 (27)	534 (44)	497 (42)
Yhteensä	4 748 (100)	3 941 (*)	1 200 (100)	1 179 (*)

* Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat ovat voineet hakea ja saada useasta eri tukimuodosta. Yhteissummasta poistettu päällekkäisyydet.

Taiteen edistämiskeskuksen hakemukset, hakijat ja apurahat vuonna 2013

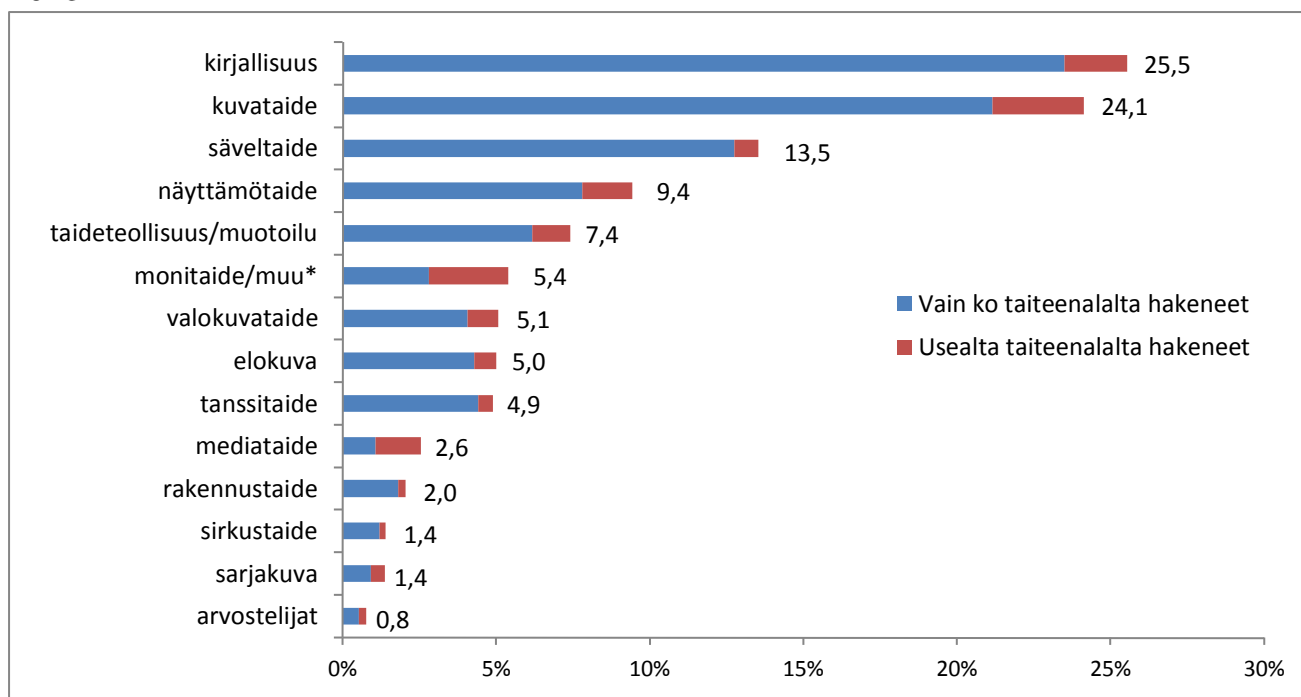
Tukimuoto	Hakemuksia (%)	Hakijoita (%)	Myöntöjä (%)	Apurahan saajia (%)
Työskentelyapurahat	6 394 (45)	4 489 (54)	1 685 (39)	1 591 (45)
Kohdeapurahat	5 518 (39)	3 840 (46)	1 522 (36)	1 389 (39)
Valtionavustukset yhteisöille	2 313 (16)	1 546 (19)	1 066 (25)	836 (24)
Yhteensä	14 225 (100)	8 274 (*)	4 273 (100)	3 546 (*)

* Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat ovat voineet hakea ja saada useasta eri tukimuotoryhmästä. Yhteislukumäärästä poistettu päällekkäisyydet.

5 TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN APURAHOJEN JA AVUSTUSTEN HAKIJAT JA SAAJAT 2013

- Valtakunnallista apurahaa tai avustusta haki kaikkiaan 6 103 hakijaa, joista yksityishenkilöitä oli 80 prosenttia, työryhmiä 7 prosenttia ja yhteisöjä 13 prosenttia. Suurimmat ryhmät olivat kirjallisuuden (26 %) ja kuvataiteen (24 %) hakijat, jotka muodostivat noin puolet koko hakijakunnasta. Vähiten hakijoita oli sirkustaiteessa, sarjakuvassa sekä arvostelijoiden ryhmässä.

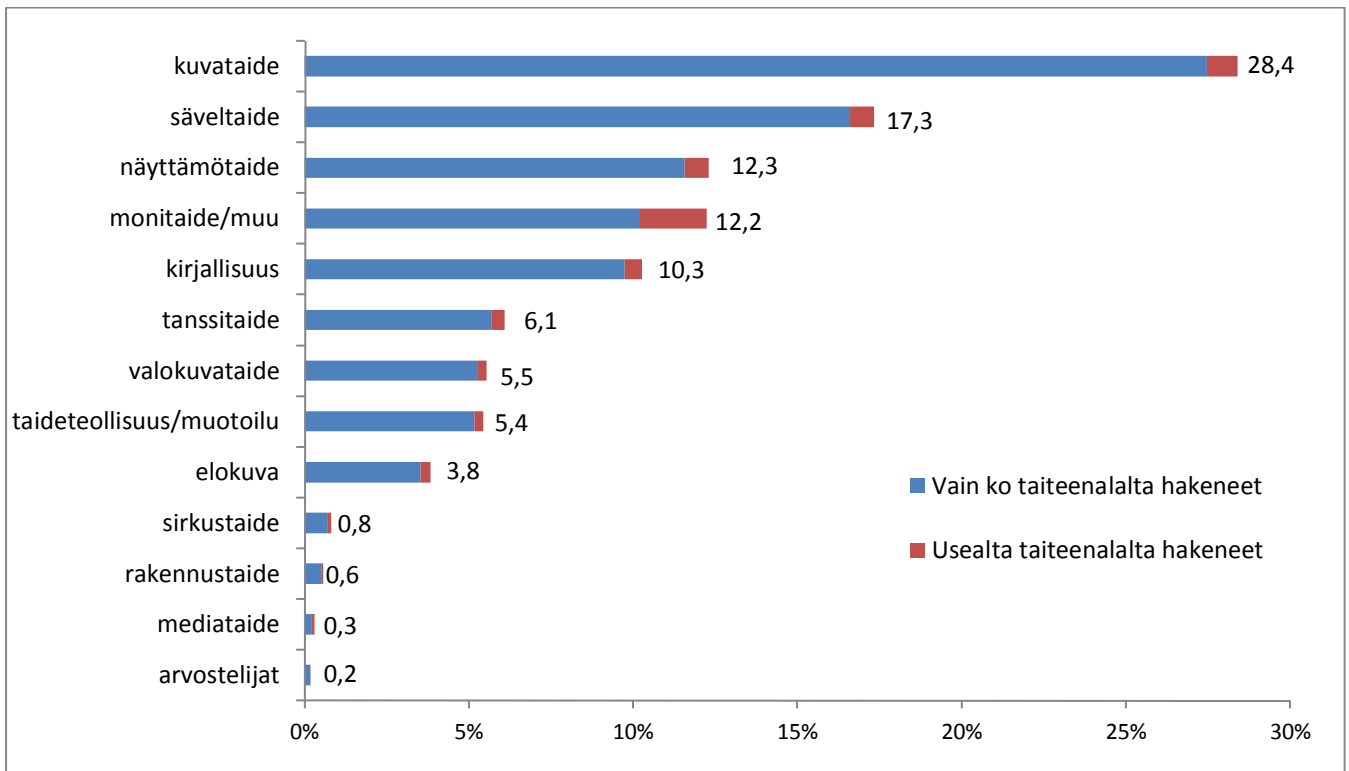
Valtakunnallisten apurahojen ja avustusten hakijat (% , N = 6 103) taiteenaloittain vuonna 2013

* Sisältää taiteenaloittain luokittelemattomat ja monitaiteelliset
 Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat voivat hakea usealta taiteenalalta.

- Alueellista apurahaa ja avustusta haki kaikkiaan 3 941 hakijaa, joista 60 prosenttia oli yksityishenkilöitä, 13 prosenttia työryhmiä ja 27 prosenttia yhteisöjä. Eniten hakijoita oli Uudenmaan alueella (31 % kaikista alueiden hakijoista). Seuraavaksi suurimmat hakijamäärät olivat Varsinais-Suomessa (11 %) ja Pirkanmaalla (9 %). Alueellisten apurahojen ja avustusten hakijoiden suurimmat ryhmät olivat kuvataiteen (28 %) ja säveltaiteen (17 %) aloilta.

Alueellisten apurahojen ja avustusten hakijat (% , N = 3 941) taiteenaloittain vuonna 2013

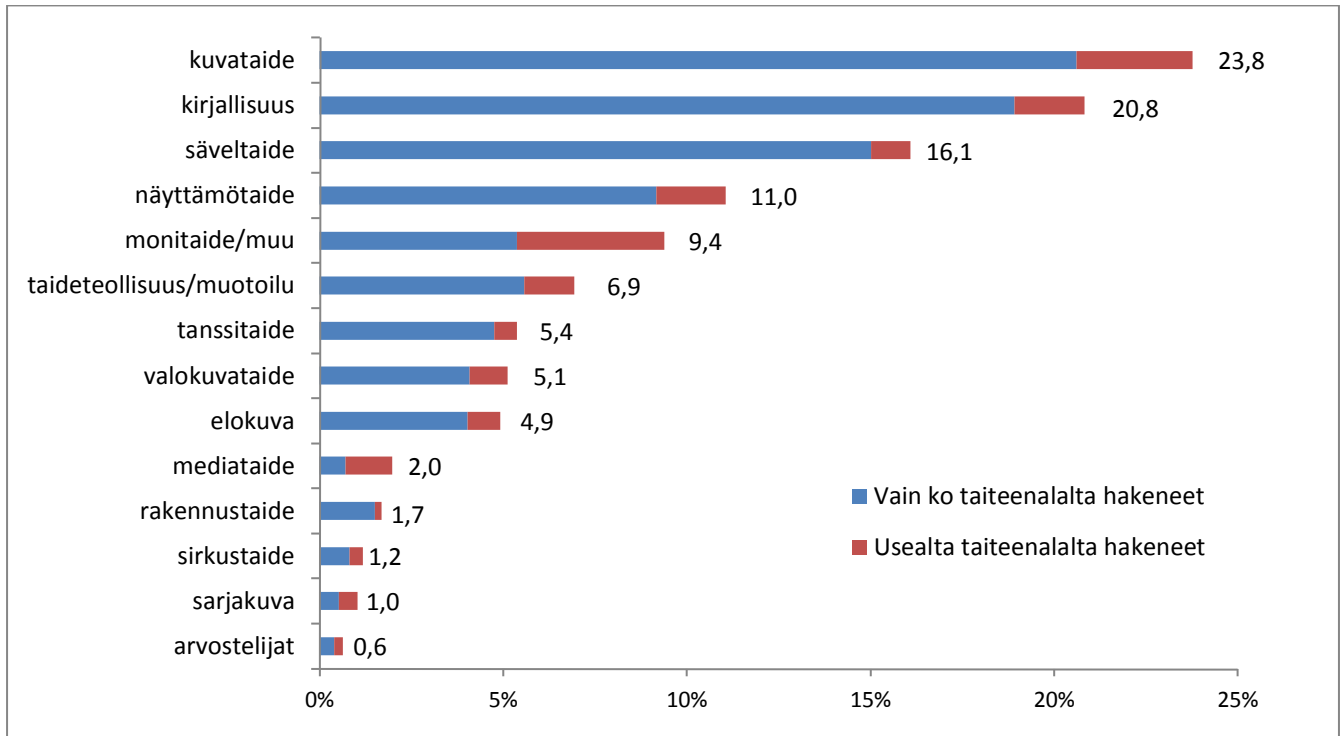
* Sisältää taiteenaloittain luokittelemattomat sekä kulttuurin hyvinvointivaikutuksia edistävä toiminta.

Prosenttien summa ei ole 100, sillä hakijat voivat hakea usealta taiteenalalta.

- Taiteen edistämiskeskuksen kaikista hakijoista kuvataiteen (24 %) ja kirjallisuuden (21 %) hakijat muodostivat suurimmat ryhmät. yksityishenkilöitä oli hakijoista 74 prosenttia, työryhmiä 8 prosenttia ja yhteisöjä 19 prosenttia². Yhteisöhakijoiden osuus oli muita suurempi säveltaiteen (32 %), sirkustaiteen (31 %) ja elokuvan (31 %) hakijoiden joukossa.
- Yli 3 000 (39 %) hakijaa jätti useamman kuin yhden hakemuksen. Sekä valtion että alueellisten taidetoimikuntien tukea haki yhteensä 1 767 hakijaa (21 %). Eniten sekä valtion että alueellisten taidetoimikuntien apurahoja hakeneita oli Uudellamaalla (54 %) ja Pirkanmaalla (48 %).

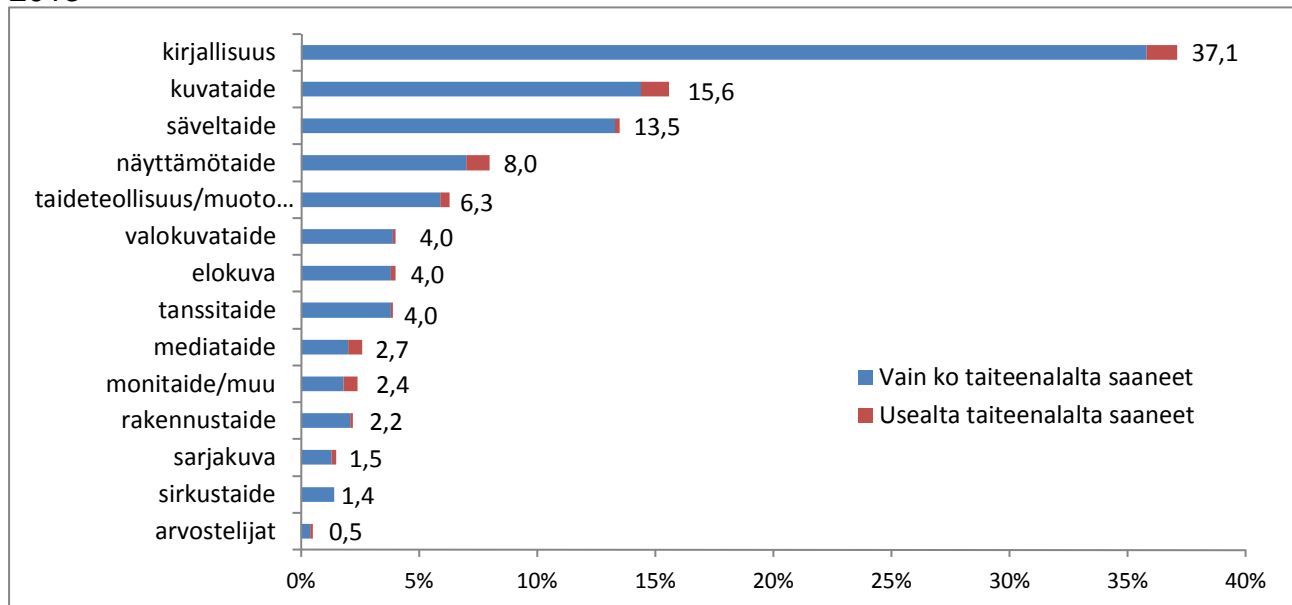
² Osa hakijoista on hakenut apurahaa sekä yksityishenkilönä että työryhmässä. Tällaiset hakijat laskettu tässä työryhmiin.

Taiteen edistämiskeskuksen kaikki apurahojen ja avustusten hakijat (% , N = 8 274) taiteenaloittain vuonna 2013

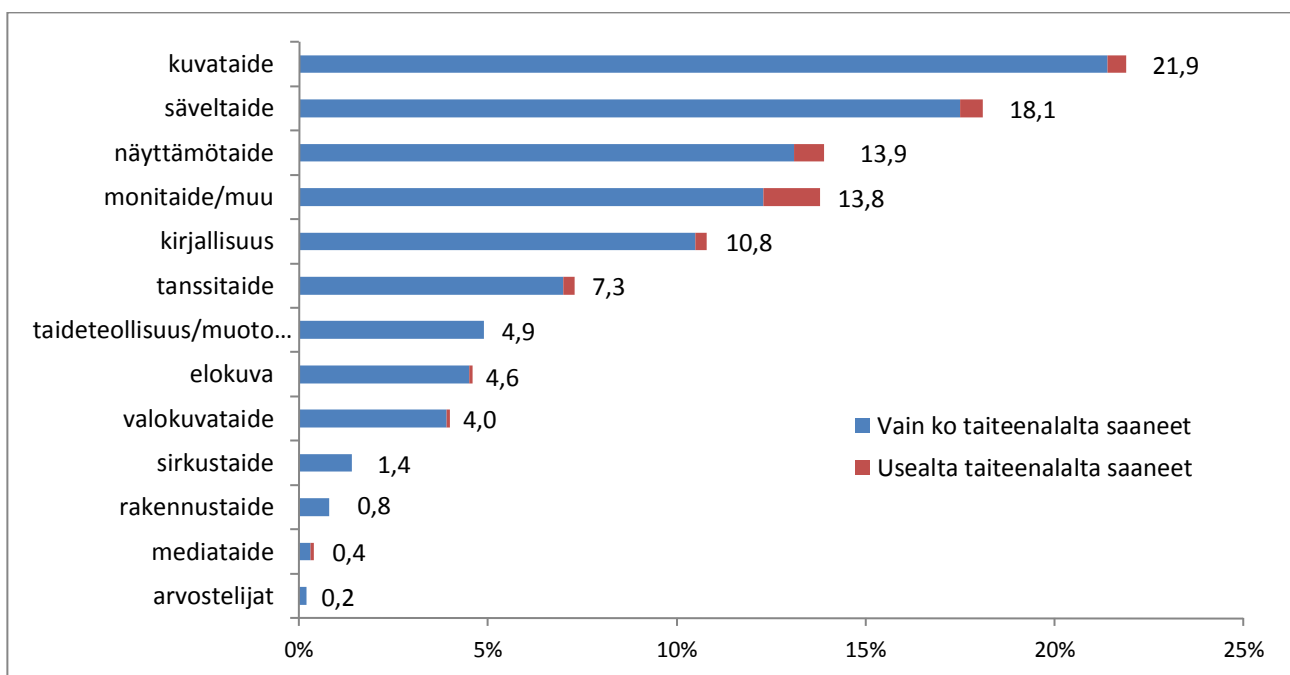
- Valtakunnallisten apurahojen/avustusten saajia oli yhteensä 2 687. Apurahoista ja avustuksista suurin osuus (37 %) myönnettiin kirjallisuuden hakijoille. Kuvataide ja säveltaide saivat apurahoista/avustuksista runsaat kymmenen prosenttia.
- Apurahan/avustuksen saaneista kolme prosenttia sai apurahan useammalta kuin yhdeltä taiteenalalta. Valtakunnallisten apurahojen/avustusten saajista useamman kuin yhden apurahan sai 11 prosenttia.

Valtakunnallisten apurahojen ja avustusten saajat (% , N = 2 687) taiteenaloittain vuonna 2013

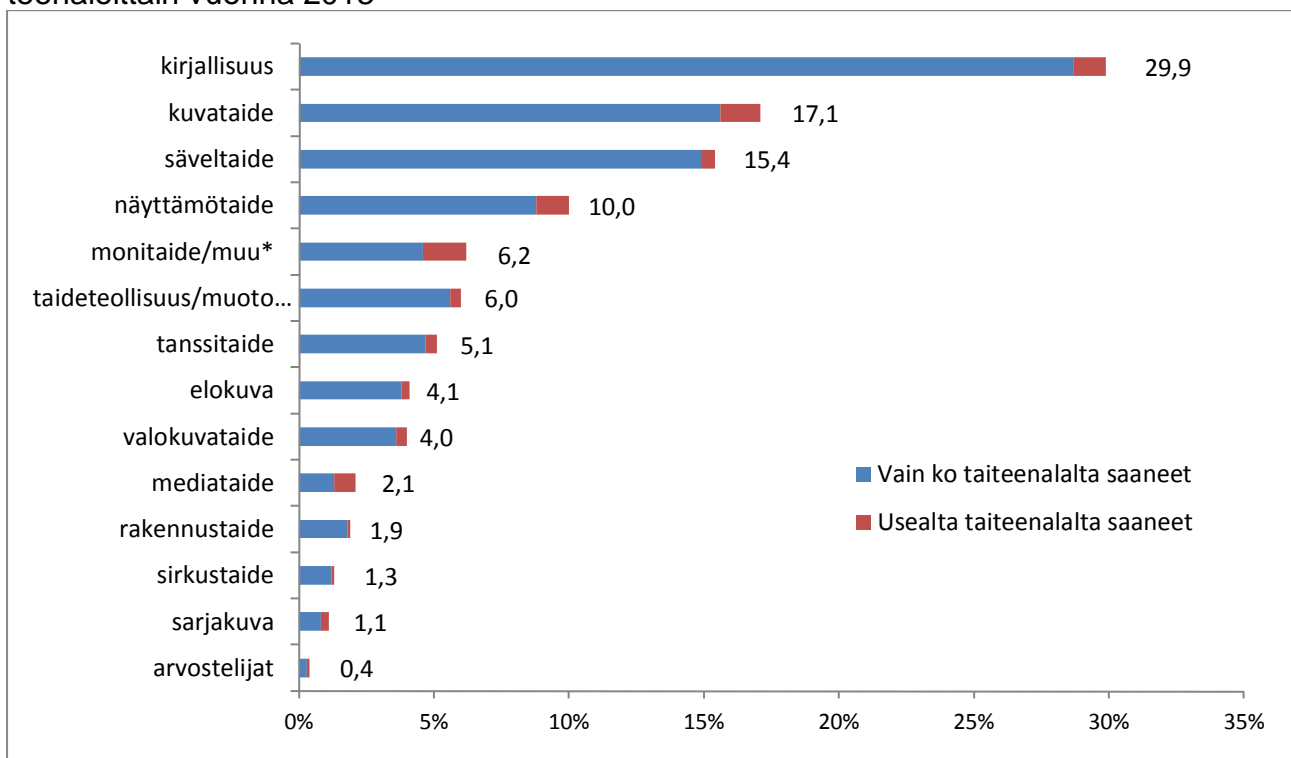
- Alueellisia apurahoja/avustuksia sai kaikkiaan 1 179 henkilöä, työryhmää tai yhteisöä. Alueellisten taidetoimikuntien apurahoista/avustuksista suurimmat osuudet (22 %) myönnettiin kuvataiteen ja säveltaiteen (18 %) hakijoille.
- Apurahan/avustuksen saaneista kaksi prosenttia sai apurahan useammalta kuin yhdeltä taiteenalalta. Alueellisten apurahojen/avustusten saajista useamman kuin yhden apurahan sai 6 prosenttia.

Alueellisten apurahojen ja avustusten saajat (% , N = 1 179) taiteenaloittain vuonna 2013

- Kaiken kaikkiaan Taiteen edistämiskeskuksen apurahoja ja avustuksia sai yhteensä 3 546 hakijaa, joista lähes kolmannes (30 %) edusti kirjallisuutta. Useamman kuin yhden apurahan sai kaikkiaan 10 prosenttia apurahan/avustuksen saajista.
- Yksityishenkilöiden saamat apurahasummat vaihtelivat 200 eurosta lähes 30 000 euroon. Saatujen apurahojen mediaani oli 3 000 euroa (valtakunnalliset 3 500 €, alueelliset 2 000 €).
- Kaikkiaan runsaat 200 hakijaa (9 % tukea saaneista) sai apurahan/avustuksen sekä valtakunnallisista että alueellisista tukimuodoista.

Taiteen edistämiskeskuksen kaikki apurahojen ja avustusten saajat (% , N = 3 546) taiteenaloittain vuonna 2013

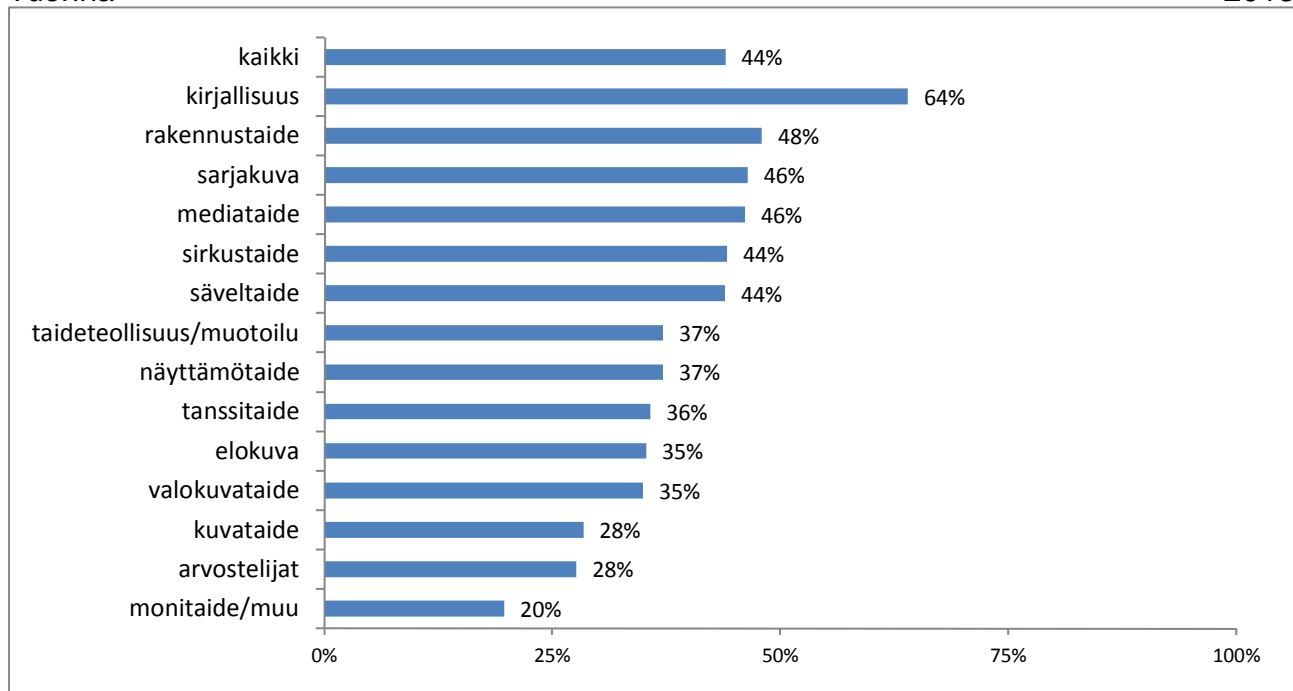

* Sisältää taiteenaloittain luokittelemattomat ja monitaiteelliset.

- Valtakunnallisissa tukimuodoissa taiteenalojen välinen vaihtelu apurahan/avustuksen hakijoiden ”onnistumisessa” on suurta. Kuvataiteen, monitaiteen ja arvostelijoiden hakijoista alle 30 prosenttia sai tukea kun esimerkiksi kirjallisuuden hakijoista myönteisen päätöksen sai yli 60 prosenttia. Tämä selittyy erillisellä kirjailijoiden ja kääntäjien tukimuodolla (kirjastoapurahat), joka on suuruudeltaan noin 2,7 miljoonaa euroa.

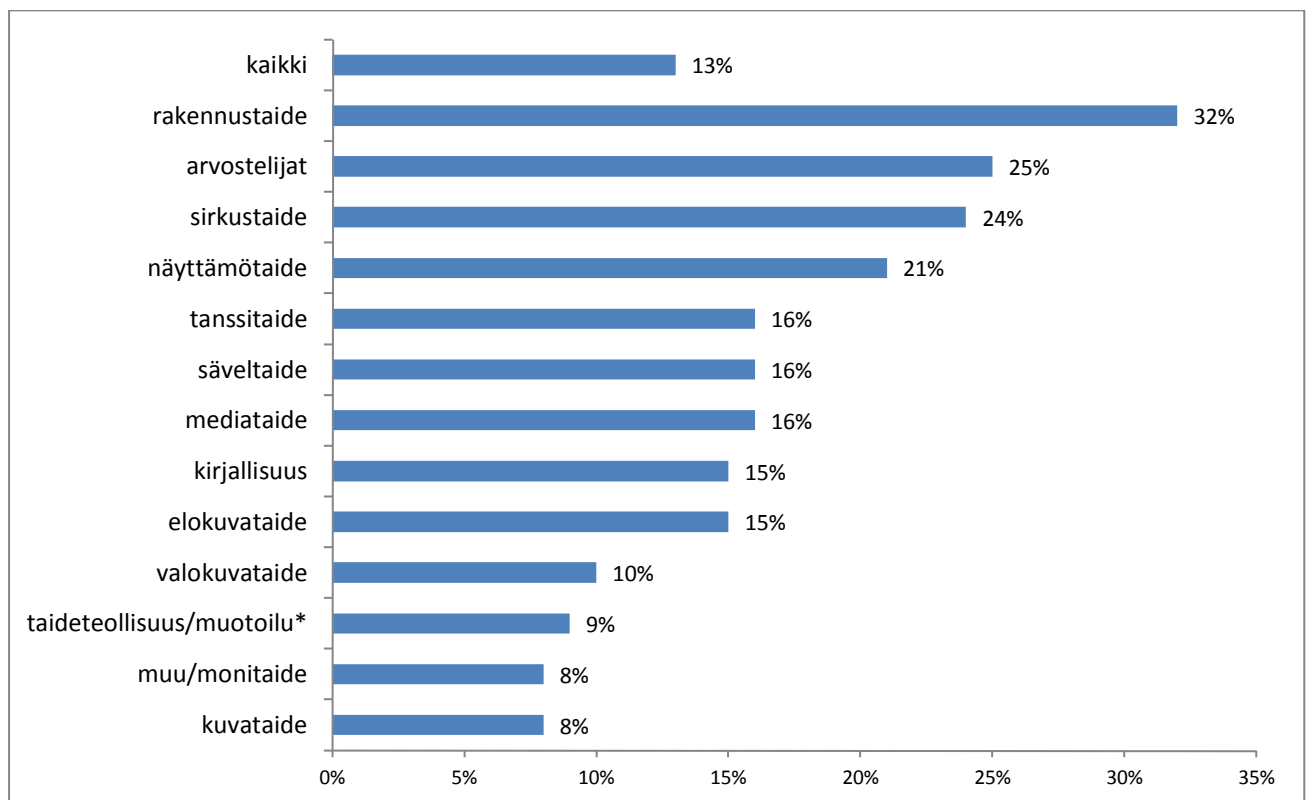

Valtakunnallisten apurahojen/avustusten saajien osuus (%) hakijoista taiteenaloittain vuonna 2013

- Valtion työskentelyapurahoja (taiteilija-apurahat) sai vain runsas kymmenesosa (13 %) niitä hakeneista. Kaikkein alhaisin saajien osuus oli kuvataiteessa ja monitaiteessa (8 %).

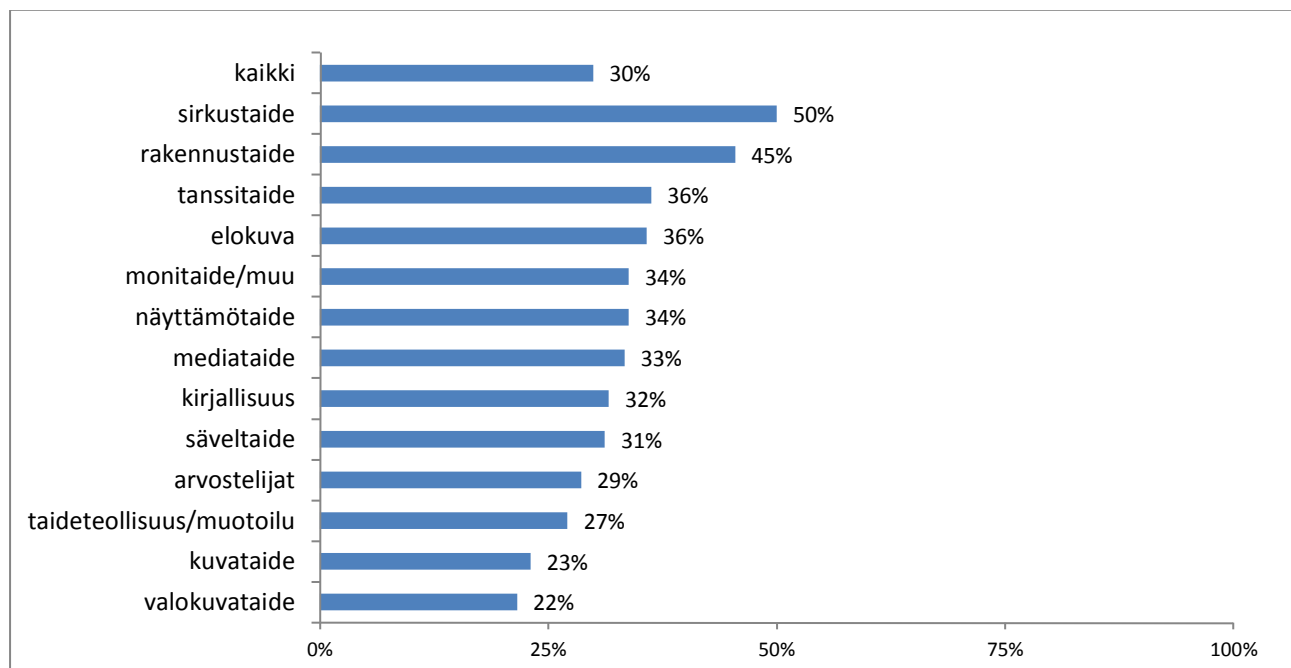
Valtion taiteilija-apurahan saajien osuus (%) hakijoista taiteenaloittain vuonna 2013

* Sisältää sarjakuvan taiteilija-apurahat.

- Alueellisten apurahojen ja avustusten hakijoista 30 prosenttia sai myönteisen apurahapäätöksen. Alhaisimmat osuudet olivat valokuvataiteen ja kuvataiteen hakijoiden kohdalla, joista runsas viidennes sai apurahan. Parhaiten onnistuivat sirkustaiteen hakijat, joista puolet sai apurahan³.

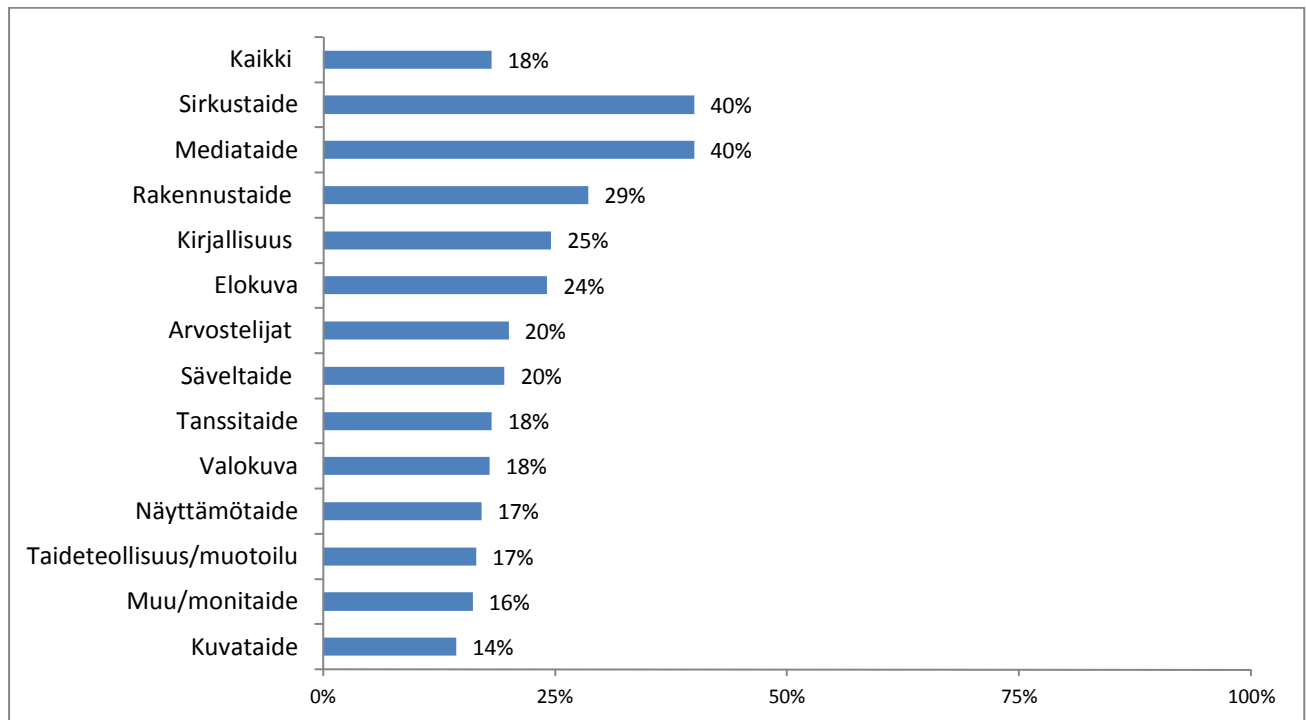
Alueellisten apurahojen/avustusten saajien osuus (%) hakijoista taiteenaloittain vuonna 2013

- Myös alueellisten työskentelyapurahojen saajien osuus oli alhaisempi kuin apurahoissa yleensä. Alueellisia työskentelyapurahoja hakeneista kaikkiaan 18 prosenttia sai apurahan. Niin ikään alueellisten työskentelyapurahojen osalta taiteenalojen välinen vaihtelu oli suurta. Alhaisin saajien osuus oli kuvataiteen hakijoiden keskuudessa (14 %) ja korkein sirkus- ja mediataiteen hakijoiden keskuudessa (40 %). Viimeksi mainituilla aloilla hakijoiden määrä on ollut kymmenen tai vähemmän.

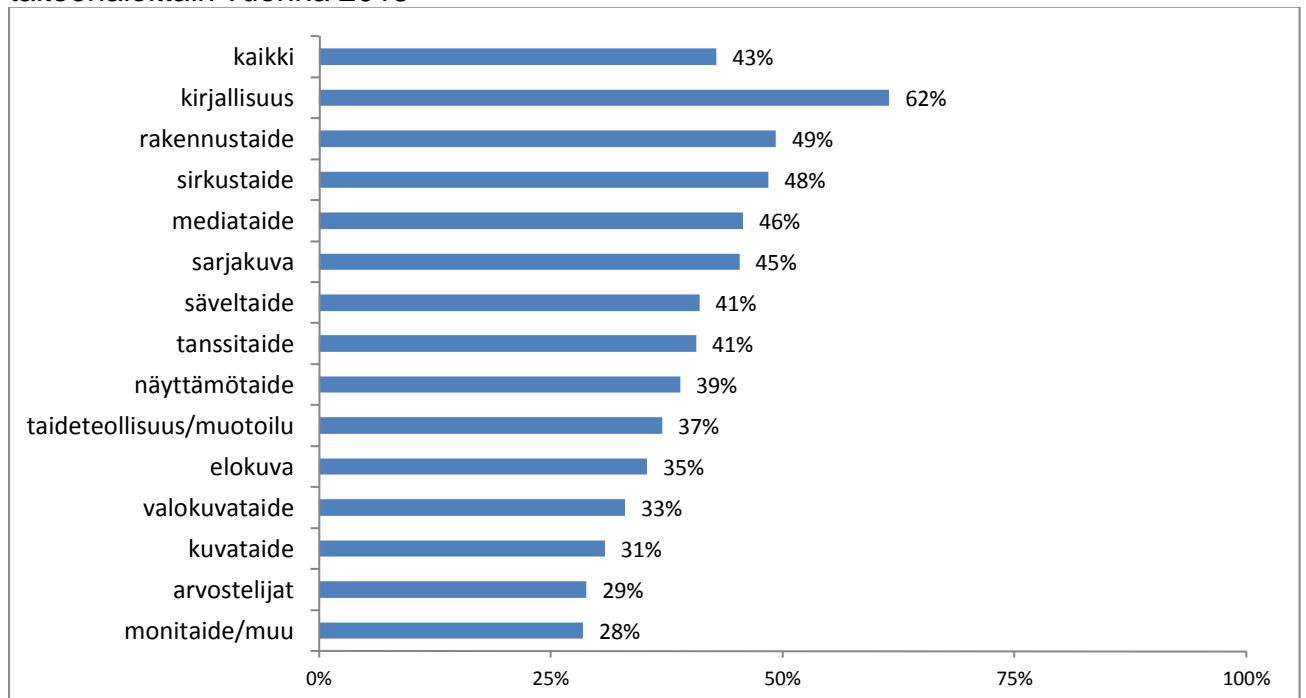
³ Sirkustaiteen hakijoiden määrä on pieni (32 hakijaa).

Alueellisten työskentelyapurahojen saajien osuus (%) hakijoista taiteenaloittain vuonna 2013

- Kaikista Taiteen edistämiskeskuksen apurahojen/avustusten hakijoista 43 prosenttia sai tukea. Suurin myönteisen tukipäätöksen saaneiden osuus oli kirjallisuudessa (62 %). Alhaisin apurahan saajien osuus oli monitaiteen (28 %), arvostelijoiden (29 %) ja kuvataiteen (31 %) hakijoiden joukossa.

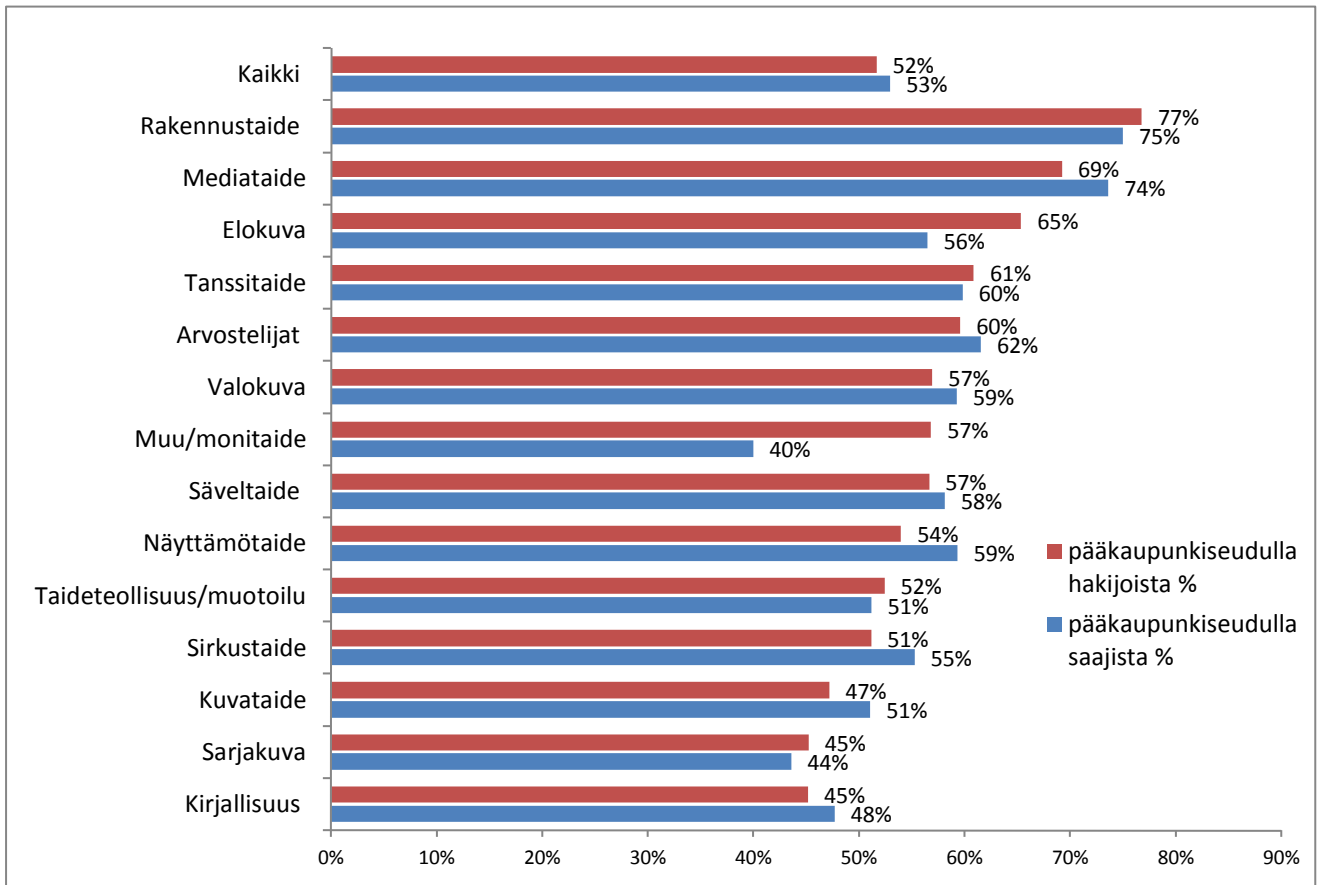
Taiteen edistämiskeskuksen kaikkien apurahojen/avustusten saajien osuus (%) hakijoista taiteenaloittain vuonna 2013

6 APURAHOJEN HAKIJAT JA SAAJAT: ALUE, KIELIRYHMÄ

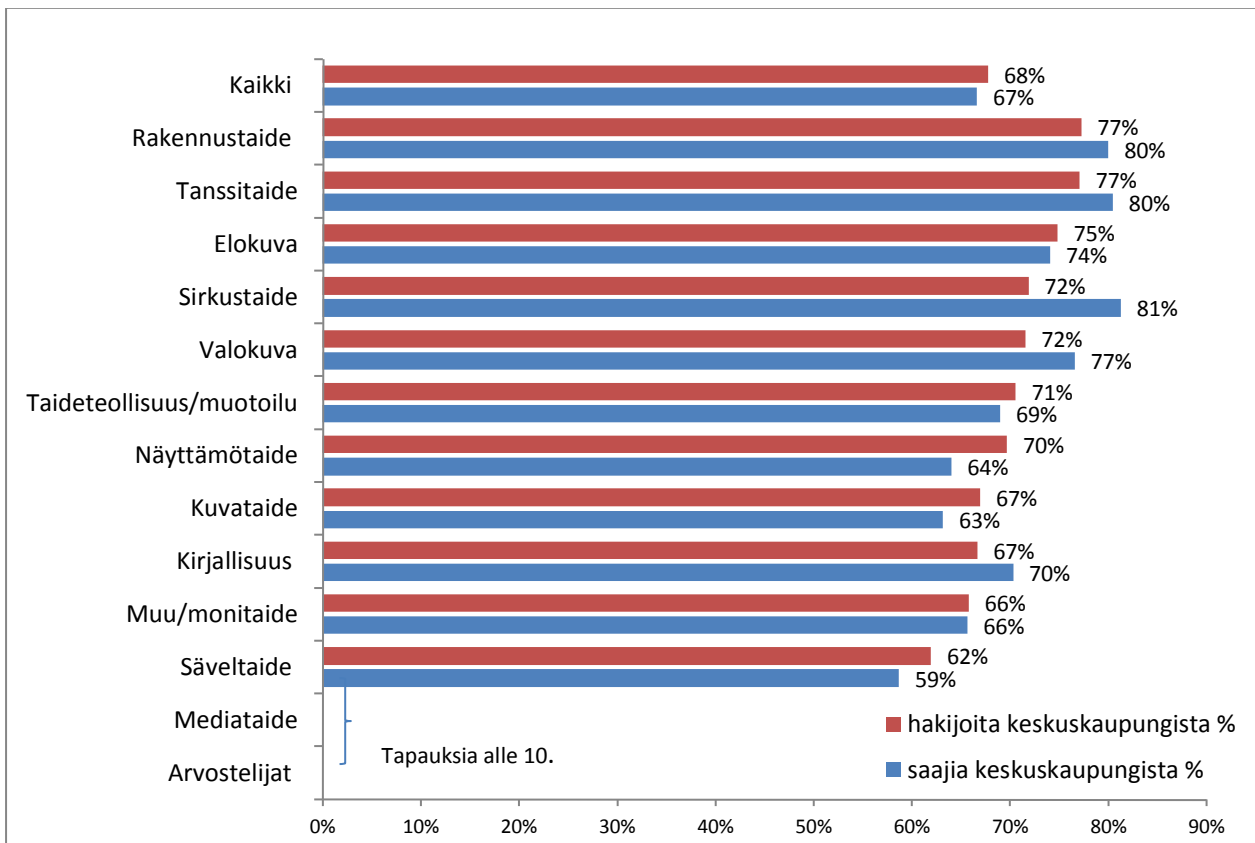
- Valtakunnallisten apurahojen hakijoista ja saajista runsas puolet oli pääkaupunkiseudulta. Pääkaupunkiseudulla asuvien osuus oli suurin rakennustaiteen, mediataiteen ja elokuvan hakijoiden joukossa, pienin kirjallisuudessa ja sarjakuvassa mutta niissäkin lähes puolet.
- Useimmilla taiteenaloilla pääkaupunkiseudulla asuvien apurahan/avustuksen saajien osuus vastasi jotakuinkin hakijoiden osuutta. Mediataiteessa, näyttämötaiteessa, sirkustaiteessa ja kuvataiteessa saajien osuus oli muutaman prosenttiyksikön hakijoiden osuutta suurempi. Sen sijaan elokuvataiteessa ja monitaiteessa pääkaupunkiseudulla asuvien apurahan/avustuksen saajien osuus oli selvästi pienempi kuin heidän osuutensa hakijoista.

Pääkaupunkiseudulla asuvien osuus (%) valtakunnallisten apurahojen hakijoista ja saajista vuonna 2013 (sisältää yhteisöt)

- Myös alueellisten apurahojen ja avustusten hakijoista ja saajista enemmistö (lähes 70 %) asui alueensa keskustaajamissa. Erityisesti rakennustaiteen, tanssin ja elokuvan hakijat olivat keskittyneet keskuksiin. Alueellisten apurahojen saajien osuus vastasi hie- man valtakunnallisia tarkemmin heidän osuuttaan hakijoista. Poikkeuksena sirkustaide, joka näytti saajien osalta painottuvan keskustaajamiin ja toisaalta näyttämötaide, jossa keskustaajamissa asuvien osuus saajista oli pienempi kuin heidän osuutensa hakijoista.

Alueen keskustaajamissa* asuvien osuus (%) alueellisten taidetoimikuntien apurahan hakijoista ja saajista vuonna 2013 (sis. yhteisöt)

* Keskustaajungit: Espoo, Helsinki, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kokkola, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Mik- keli, Oulu, Pori, Rovaniemi, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vaasa, Vantaa.

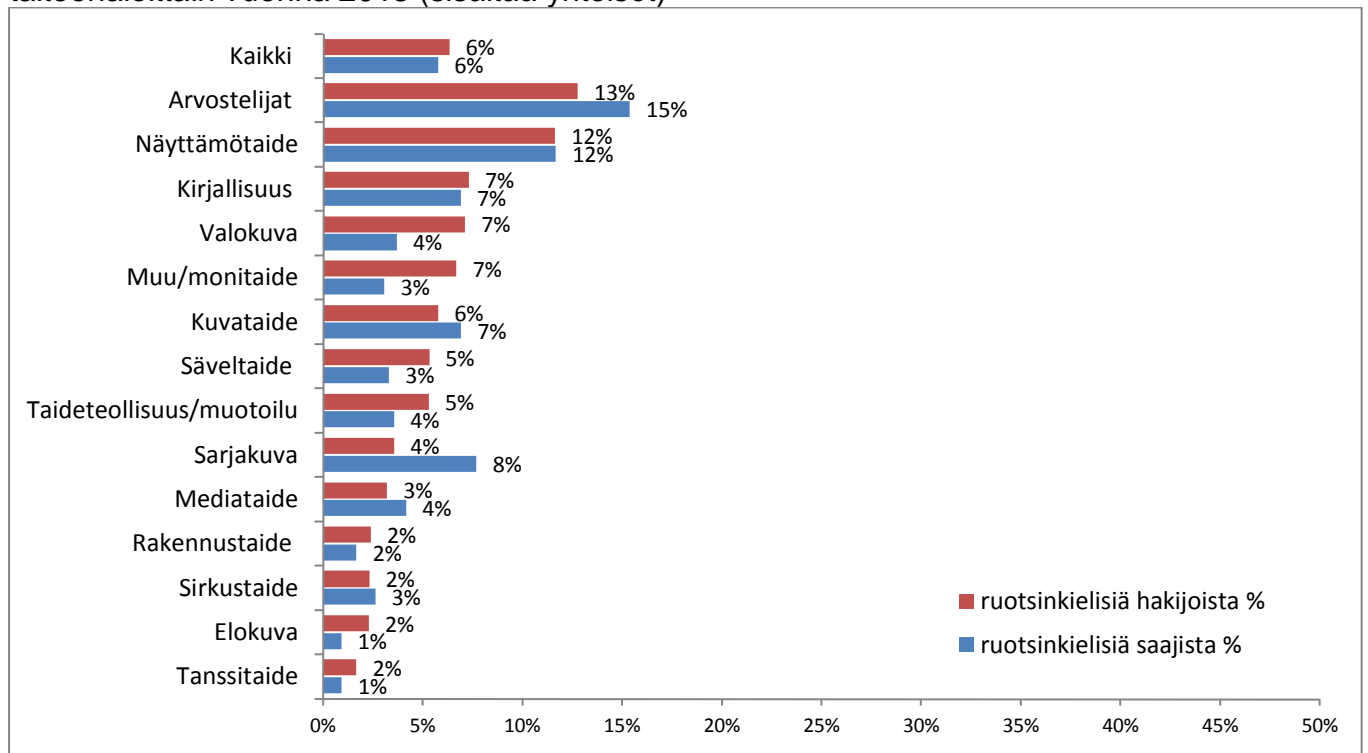
- Taiteen edistämiskeskuksen kaikista hakijoista lähes puolet on Uudenmaan maa- kunnasta ja muiden maakuntien osuus jää alle kymmenen prosenttiin.

Taiteen edistämiskeskuksen apurahojen ja avustusten hakijat ja saajat maakunnittain vuonna 2013

	Hakijoita	Saajia
Uusimaa	47,8 %	48,4 %
Pirkanmaa	8,1 %	8,6 %
Varsinais-Suomi	8,0 %	7,6 %
Pohjois-Pohjanmaa	4,0 %	4,0 %
Keski-Suomi	3,4 %	3,9 %
Satakunta	3,0 %	2,6 %
Lappi	2,8 %	3,2 %
Pohjois-Savo	2,7 %	2,8 %
Päijät-Häme	2,5 %	2,3 %
Ulkomaat	2,4 %	1,9 %
Pohjois-Karjala	2,4 %	2,6 %
Kanta-Häme	2,2 %	2,0 %
Pohjanmaa	1,9 %	1,6 %
Etelä-Savo	1,8 %	1,9 %
Kymenlaakso	1,7 %	1,5 %
Etelä-Karjala	1,6 %	1,1 %
Itä-Uusimaa	1,2 %	1,4 %
Etelä-Pohjanmaa	1,0 %	1,1 %
Keski-Pohjanmaa	0,8 %	0,9 %
Kainuu	0,4 %	0,5 %
Ahvenanmaa	0,2 %	0,1 %
	100,0 %	100,0 %
N	8 274	3 546

- Ruotsinkielisten osuus sekä valtakunnallisten apurahojen hakijoista että saajista oli kuusi prosenttia kuten aiemminkin. Osuudessa oli vaihtelua taiteenaloittain, arvostelijoiden ja näyttämötaiteen hakijoiden ja saajien joukossa ruotsinkielisten osuus oli suurin kuten parina aikaisempanakin vuonna.

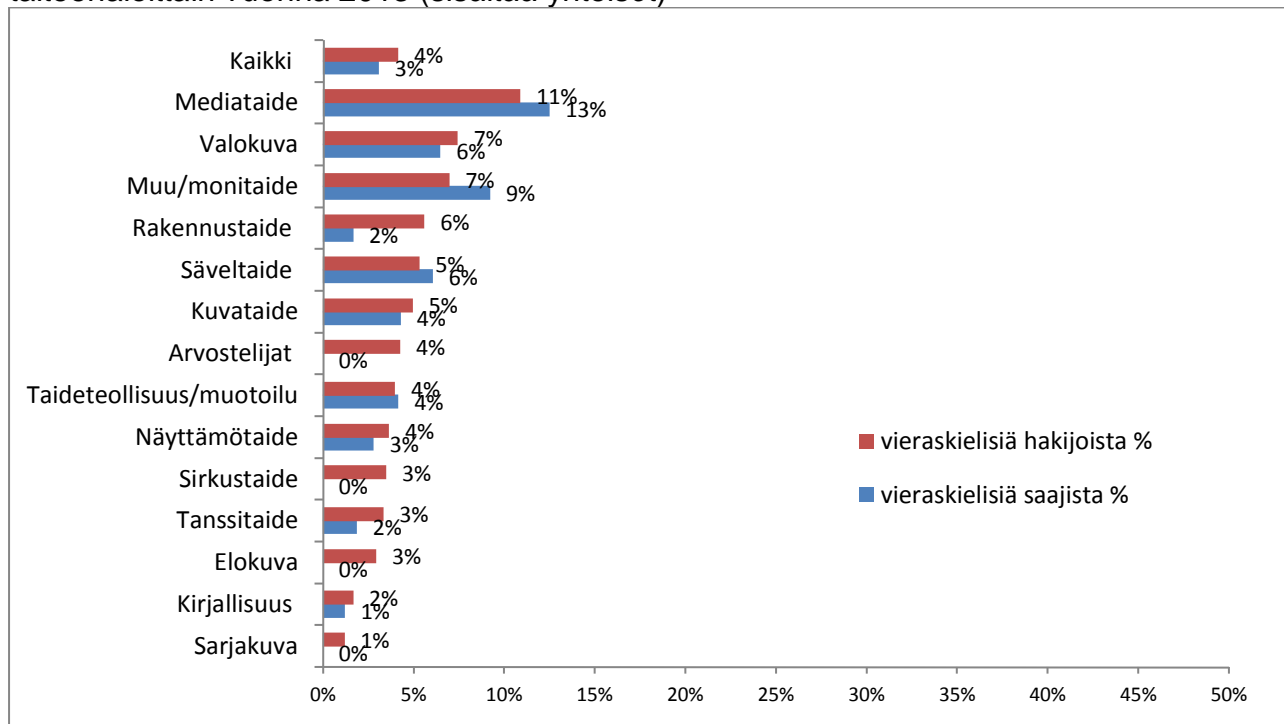
Ruotsinkielisten osuus (%) valtakunnallisten apurahojen ja avustusten hakijoista ja saajista taiteenaloittain vuonna 2013 (sisältää yhteisöt)

- Vieraskielisiä⁴ oli valtakunnallisten apurahojen/avustusten hakijoista neljä prosenttia ja saajista kolme prosenttia. Heidän osuutensa oli edellisvuosien tapaan suurin mediataiteessa ja valokuvataiteessa.

⁴ Muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvia.

Vieraskielisten osuus (%) valtakunnallisten apurahojen ja avustusten hakijoista ja saajista taiteenaloittain vuonna 2013 (sisältää yhteisöt)

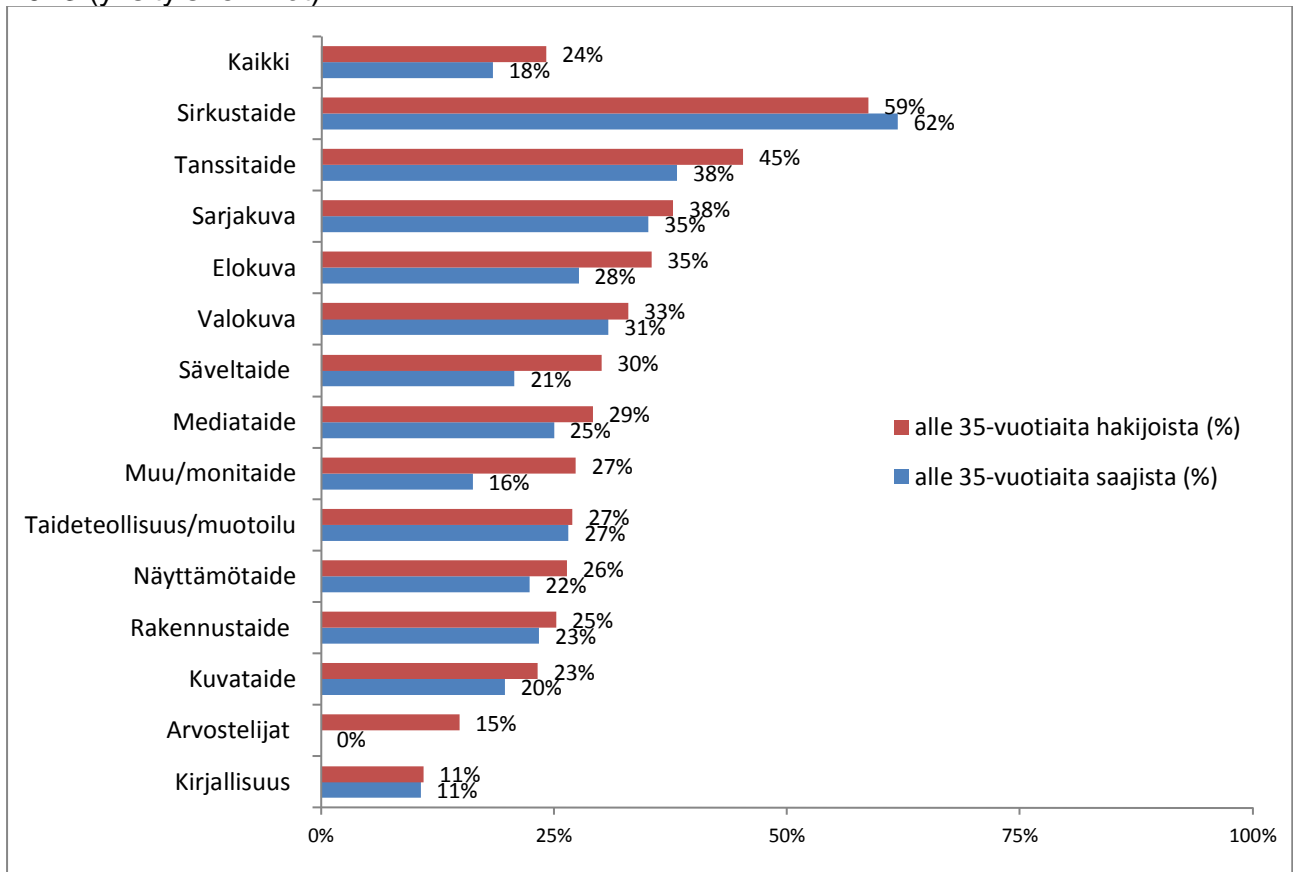
7 APURAHOJEN HAKIJAT JA SAAJAT: IKÄ, SUKUPUOLI

- Taiteen edistämiskeskuksen kaikista apurahan hakijoista (yksityishenkilöt ilman työryhmien yhteyshenkilöitä, N = 6 123) nuoria, alle 35-vuotiaita, oli neljännes. Osuudessa oli kuitenkin pientä vaihtelua valtakunnallisten ja alueellisten tukimuotojen sekä eri taiteenalojen välillä. Valtakunnallisten tukimuotojen hakijoista alle 35-vuotiaita oli 24 prosenttia ja alueellisten tukimuotojen hakijoista 28 prosenttia. Eniten alle 35-vuotiaita hakijoita oli sirkustaiteen (59 %) ja tanssitaiteen alalla (46 %). Vähiten nuoria hakijoita oli kirjallisuudessa (12 %).
- Alle 35-vuotiaiden osuus apurahan saajista oli viidennes, mutta alueellisten tukimuotojen osalta hieman korkeampi (29 %).
- Valtakunnallisista apurahoista suurimmillaan nuorten apurahan saajien osuus oli sirkustaiteessa (62 %), tanssitaiteessa (41 %) ja pienimmillään kirjallisuudessa (11 %). Useimmilla taiteenaloilla nuorten osuus saajista oli heidän hakijaosuuttaan hieman pienempi, poikkeuksena sirkustaide, jossa nuorten apurahan saajien osuus oli suurempi kuin hakeneiden osuus.
- Taiteen edistämiskeskuksen apurahan hakijoiden keski-ikä vuonna 2013 oli 45 vuotta (alueellisten tukimuotojen 43 v.). Nuorimpia olivat sirkuksen (34 v.) ja tanssitaiteen (37 v.) ja vanhimpia olivat kirjallisuuden (52 v.) hakijat.

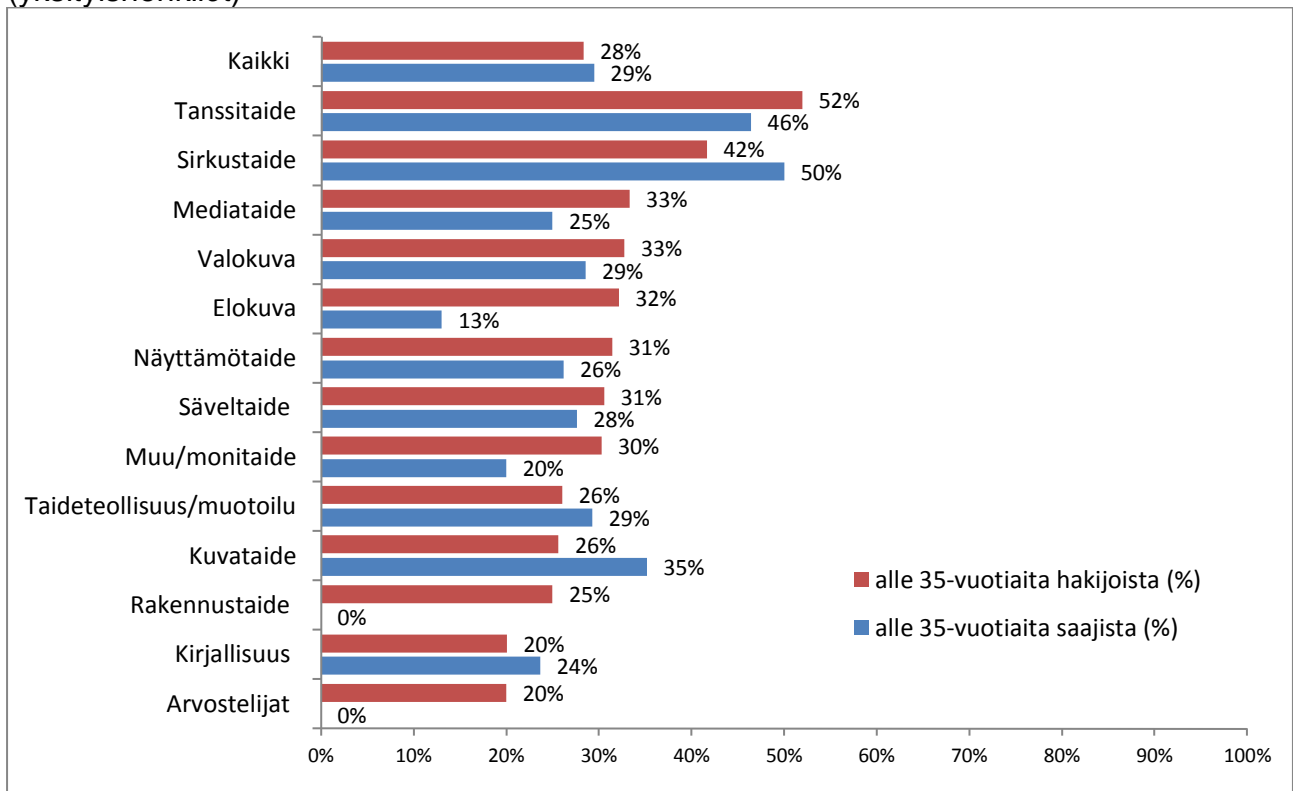

- Apurahan saajien keski-ikä oli niin ikään 45 vuotta (valtakunnallisten tukimuotojen 46 v. ja alueellisten 42 v.). Taiteenaloittain ikäjakauma noudatteli pääosin hakijoiden ikäjakaumaa.

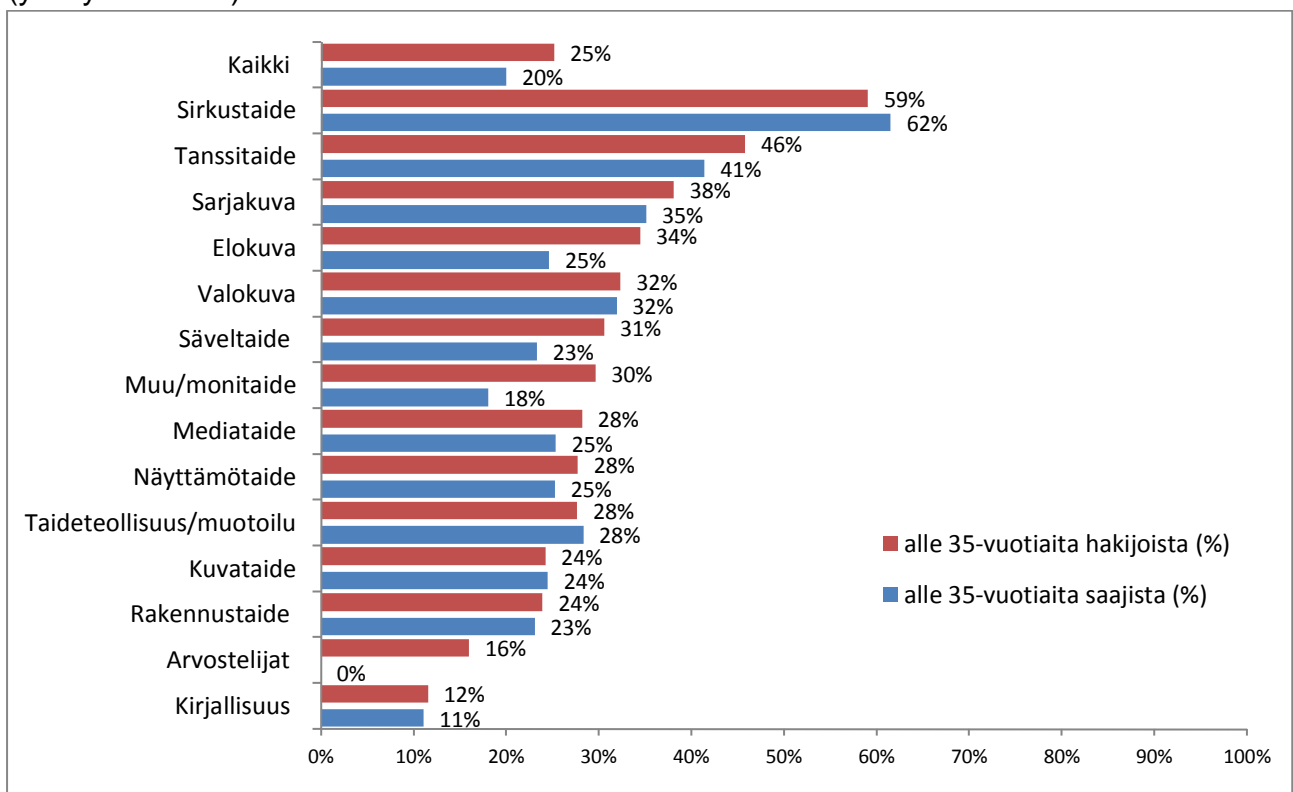
Alle 35-vuotiaiden osuus (%) valtakunnallisten apurahojen hakijoista ja saajista vuonna 2013 (yksityishenkilöt)

Alle 35-vuotiaiden osuus (%) alueellisten apurahojen hakijoista ja saajista vuonna 2013 (yksityishenkilöt)

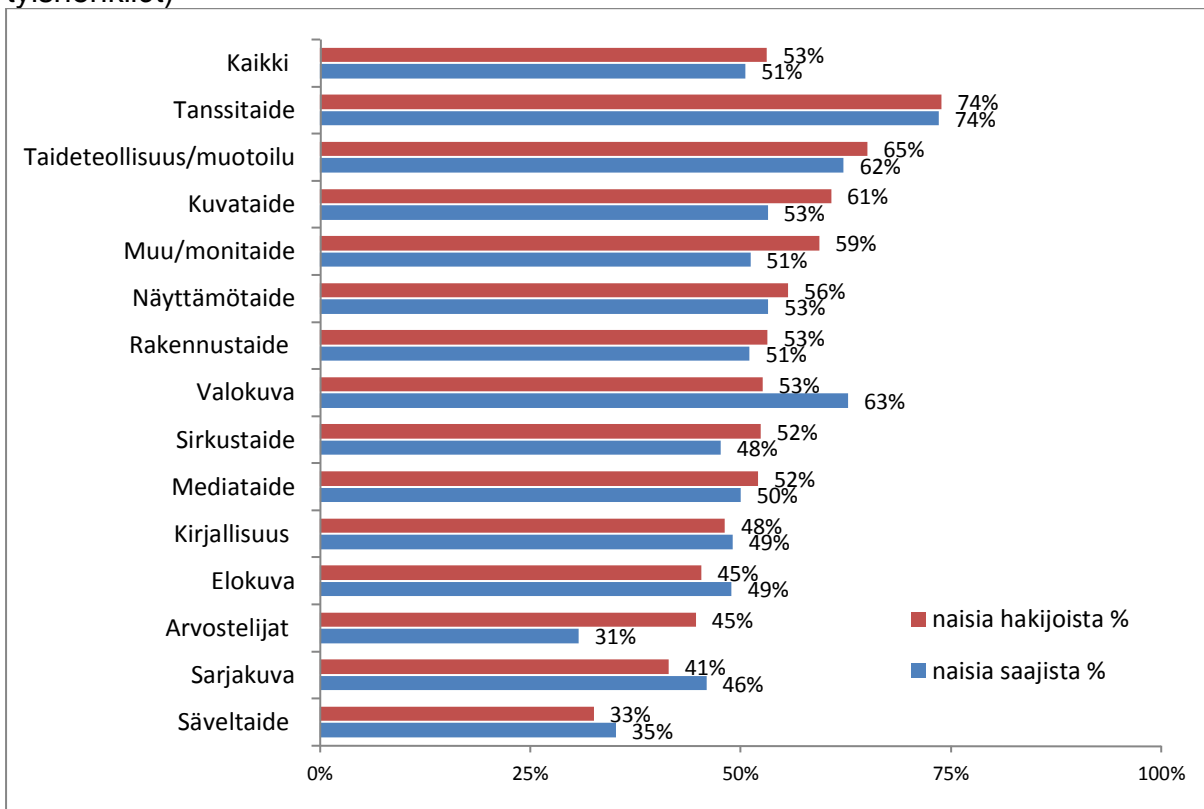

Alle 35-vuotiaiden osuus (%) kaikista Taiken apurahan hakijoista ja saajista vuonna 2013 (yksityishenkilöt)

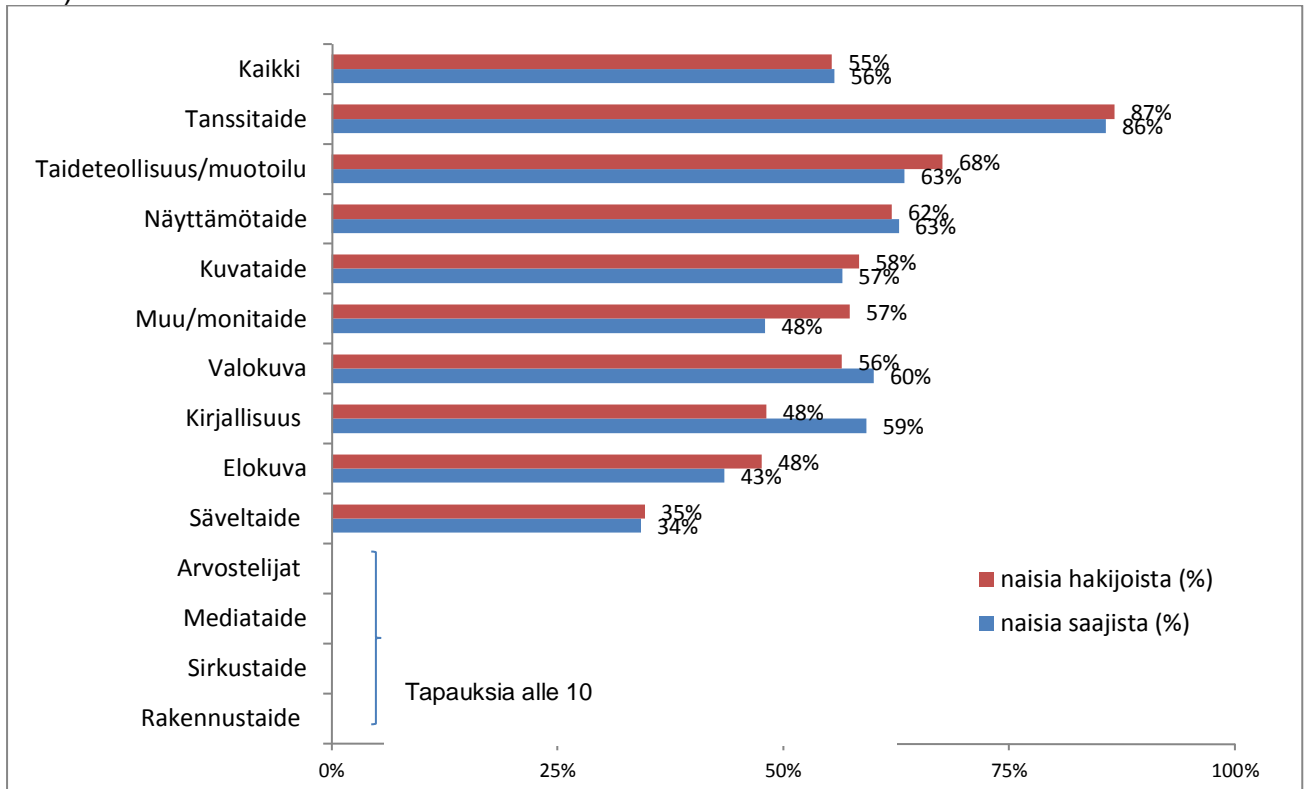

- Naisten osuus sekä Taiteen edistämiskeskuksen apurahan hakijoista että saajista oli noin puolet, mutta vaihteli taiteenaloittain ja jonkin verran myös alueellisten ja valtakunnallisten tukimuotojen välillä. Alueellisten taidetoimikuntien hakijoiden joukossa naisten osuus oli hieman suurempi kuin valtion taidetoimikuntien. Suurimmillaan naisten osuus oli tanssissa ja taideteollisuudessa ja pienimmillään säveltaiteessa ja elokuvassa.
- Naisten osuus apurahan saajista oli useimmilla taiteenaloilla heidän hakijaosuuttaan vastaava tai erot olivat hyvin pieniä.

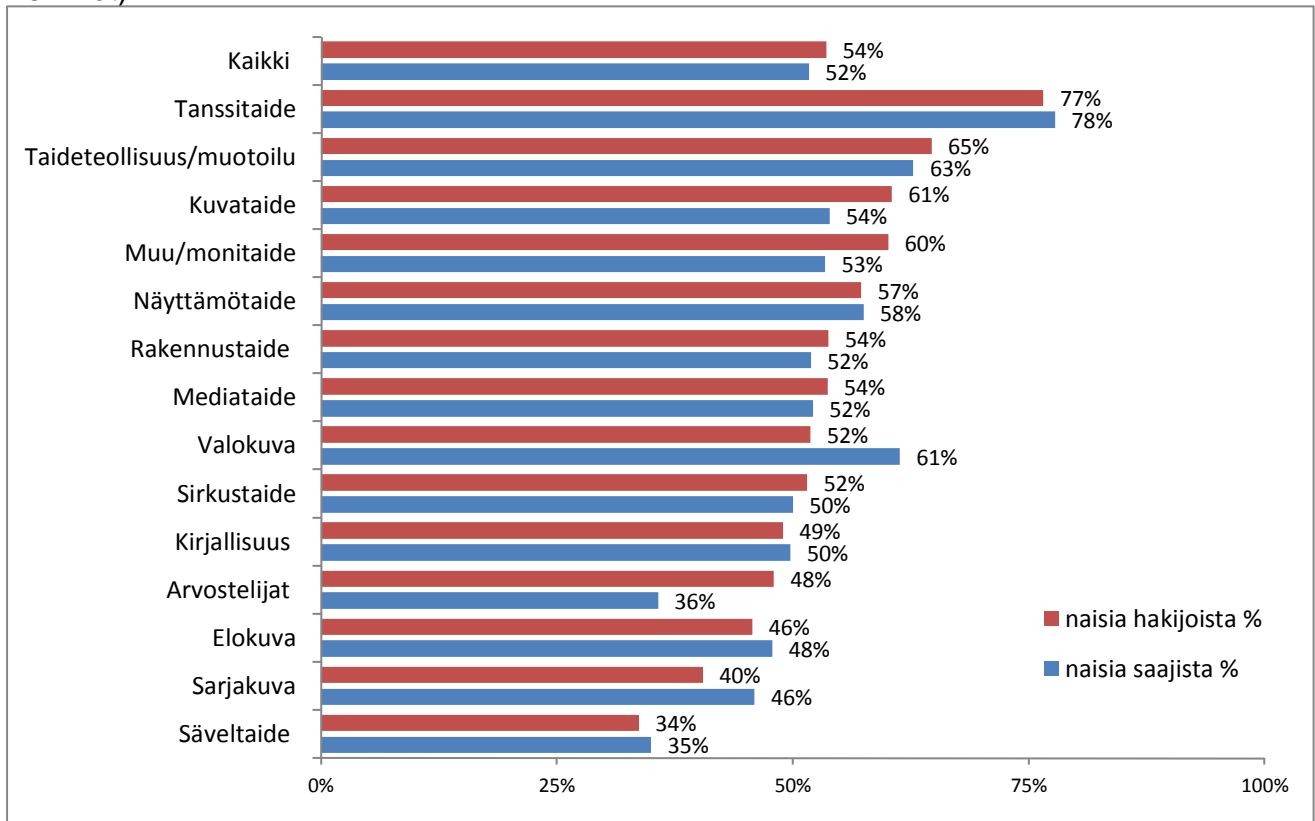
Naisten osuus (%) valtakunnallisten apurahojen hakijoista ja saajista vuonna 2013 (yksityshenkilöt)

Naisten osuus (%) alueellisten apurahojen hakijoista ja saajista vuonna 2013 (yksityishenkilöt)

Naisten osuus (%) kaikista Taiken apurahojen hakijoista ja saajista vuonna 2013 (yksityishenkilöt)

---

8 OIKAISUVAATIMUKSET

- Vuoden 2013 alusta voimaan tulleen lain mukaan apuraha- ja avustuspäätöksiin voi vaatia oikaisua. Muutos ei koske erillisiä kirjailijoiden ja kääntäjien apurahoja (kirjas-toapurahat) eikä kuvataiteilijoiden apurahoja (näyttöapuraha).
- Taiteen edistämiskeskukselle osoitettiin vuoden 2013 päätöksiin kaikkiaan 23 oikaisuvaatimusta. Määrä on 0,2 prosenttia Taiken hakemuskäytännöstä.
- Hieman yli puolet oikaisuvaatimuksista oli yksityishenkilöiden tekemiä.
- Oikaisuvaatimuksia oli lähes joka taiteenalatalla, kultakin muutamasta kappaleesta.
- Alueellisia tukimuotoja koskevia oikaisuvaatimuksia oli viisi, muut koskivat valtakunnallisia tukimuotoja.
- Eniten oikaisuvaatimuksia kohdistui matka-apurahoihin (8 kpl).
- Suurin osa oikaisuvaatimuksista (17) kohdistui tukimuotoon, jossa tukipäätöksen tekee virasto.

---

9 MUUTOKSET 2012 - 2013

- Taiteen edistämiskeskuksen tuki taiteelliseen ja kehittämis- ja hanketoimintaan (35,0 milj. €) kasvoi edellisvuodesta yhden prosentin (vajaan 300 000 euroa). Tuen osuus valtion menoista oli edelleen 0,06 % ja valtion taidebudjetista⁵ 7,4 %. Osuus taidebudjetista oli aavistuksen alhaisempi kuin edellisvuonna (7,8 % vuonna 2012).
- Apurahoina, avustuksina ja palkintoina taiteelliseen toimintaan myönnetty tuki oli vuonna 2013 kaikkiaan 32,3 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuoteen oli vajaat kaksi prosenttia.
- Valtakunnallinen tuki⁶ kasvoi vuoteen 2012 verrattuna yhden prosentin (n. 370 000 euroa). Määrällisesti eniten kasvoi kuvataiteen tuki (yli 300 000 €). Kasvun syynä oli kuvataidekoulujen tuen siirtäminen opetus- ja kulttuuriministeriöstä Taiteen edistämiskeskuksen jaettavaksi. Suhteellisesti suurinta kasvu oli monitaiteessa (22 %)⁷. Kokonaisuudessaan eri taiteenalojen osuudet valtakunnallisesta tuesta olivat samaa luokkaa

---

⁵ Opetus- ja kulttuuriministeriön menoluokka "Taide ja kulttuuri".

⁶ Valtion taidetoimikuntien ja lautakuntien sekä viraston (johtaja) päättämä tuki.

⁷ Taiteenalojen väliset/ryhmä muu.

kuin edellisenä vuonna. Yli kolmannes tuesta myönnettiin kirjallisuudelle ja kuvataiteelle. Sarjakuva tuli vuonna 2013 ”virallisesti” tuettujen taiteenalojen joukkoon⁸.

- Valtakunnallisissa tukimuodoissa kirjallisuuden osuus on lievästi laskenut (yhden prosenttiyksikön) mutta summa on edelleen taiteenalojen suurin.
- Alueellisina⁹ apurahoina, avustuksina, palkintoina myönnetty tuki kasvoi myös yhden prosentin edellisvuoteen verrattuna.
- Alueellisiin apurahoihin ja avustuksiin kohdistettu tuki kasvoi eniten Pohjois-Savossa (yli 40 000 €/21 %) ja Etelä-Savossa (vajaat 30 000 €/14 %). Eniten vähennystä alueellisissa tukimuodoissa oli Kaakkois-Suomessa (-17 %) ja Lapissa (-17 %).
- Läänintaiteilijoiden palkkoina ja käyttövaroina käytettiin noin 20 000 euroa (1 %) enemmän kuin edellisvuonna.
- Alueellisiin projekteihin käytettiin kuusi prosenttia pienempi summa kuin edellisvuonna. Taiteenaloittain projektien tuki jakautui edellisvuotta vastaavalla tavalla, suurimmat käytetyt määrärahat menivät kuvataiteen, säveltaiteen ja monitaiteen/muun aloille. Kuvataiteen osuus oli hieman laskenut ja monitaiteen noussut. Eri alueiden osuudet projektisummasta olivat suurimmaksi osaksi samaa suuruusluokkaa kuin aiemmin. Varsinais-Suomen ja Kaakkois-Suomen osuudet projektisummasta olivat kasvaneet 6 – 8 prosenttiyksikköä.
- Kansainväliseen toimintaan myönnettiin vuonna 2013 tukea runsaat 66 000 euroa (5 %) vähemmän kuin edellisvuonna. Suurimmat tukiosuudet kohdistuivat ryhmään ”muu” sekä kuvataiteeseen edellisvuoden taideteollisuuden/muotoilun sijaan.
- Taiteen edistämiskeskukselle osoitettuja hakemusten määrä oli käytännössä sama kuin edellisvuonna (n. 14 200). Yksittäisiä hakijoita oli noin 500 vähemmän kuin vuonna 2012. Apurahojen ja avustusten saajia oli runsaat 100 vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Valtakunnallisiin tukimuotoihin osoitettujen hakemusten ja hakijoiden määrä oli muutamaa hakijaa lukuun ottamatta täsmälleen sama kuin edellisvuonna. Apurahojen ja avustusten saajien määrä putosi muutamalla kymmenellä.
- Alueellisia tukimuotoja koskevien hakemusten määrä laski muutamalla kymmenellä hakemuksella. Yksittäisten hakijoiden määrä laski 6 prosenttia (noin 200 hakijaa). Myönnettyjen apurahojen ja avustusten lukumäärä laski parillakymmenellä (- 2 %).
- Useamman kuin yhden hakemuksen jättäneiden määrä on noussut 5 prosenttia (n. 150 hakijaa).

---

⁸ Aiemmin sarjakuvataiteilijat ovat saaneet kohde- ja taiteilija-apurahoja taideteollisuuden määrärahasta sekä erillisinä kuvittajien ja sarjakuvantekijöiden kirjastoapurahaa. Vuodesta 2013 alkaen sarjakuvalla on veikkausvoittovaroissa ”oma rivi”, josta myönnetään mm. kohdeapurahat.

⁹ Alueellisten taidetoimikuntien sekä viraston (johtaja) päättämä tuki.

- Sekä valtiollista että alueellista tukea hakevien määrä oli edellisvuodesta kasvanut 17 prosenttia (n. 250 hakijaa).
- Eri taiteenalojen osuus valtakunnallisen tuen hakijoista ja saajista pysyi lähes ennallaan. Edelleen kuvataiteen ja kirjallisuuden osuudet olivat suurimmat sekä hakijoista että saajista. Näiden alojen hakijat muodostavat yhteensä noin puolet kaikista valtakunnallisten tukimuotojen hakijoista.
- Valtakunnallisten tukimuotojen hakijoiden määrä oli laskenut useimmilla aloilla. Ainoastaan kirjallisuudessa, kuvataiteessa, näyttämötaiteessa ja rakennustaiteessa hakijoiden määrä oli lievästi kasvanut.
- Alueellisten tukimuotojen hakijaryhmistä suurimmat olivat edelleen kuvataiteen ja säveltaiteen edustajat. Myös alueellisten tukimuotojen hakijamäärä oli laskenut useimmilla aloilla. Ainoastaan arvostelijoiden, kirjallisuuden, mediataiteen ja valokuvan hakijamäärät olivat hieman nousseet. Hakijamäärä oli kasvanut muun muassa Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla (yli 10 hakijan kasvu).
- Apurahan saaneiden osuus hakijoista oli valtakunnallisissa tukimuodoissa lähes sama kuin edellisvuonna (44 %). Alueellista apurahaa tai avustusta saaneiden osuus oli kasvanut kaksi prosenttiyksikköä (28 % → 30 %).
- Sekä valtakunnallisten että alueellisten tukimuotojen hakijoiden ja apurahan saajien keski-ikä oli täsmälleen sama kuin edellisenä vuonna: valtakunnalliset hakijat 45 v., saajat 46 v., alueelliset hakijat 43 v., saajat 42 v..
- Nuorten, alle 35-vuotiaiden, osuus hakijoista oli sekä valtakunnallisten että alueellisten tukimuotojen osalta pysynyt suunnilleen samana (valtio 24 %, alueelliset 28 %). Nuorten osuus valtakunnallisten apurahojen saajista oli laskenut lievästi (20 % → 18 %).
- Naisten osuus hakijoista ja saajista oli noussut edellisvuodesta yhden prosenttiyksikön (hakijoista 54 %, saajista 52 %).
- Pääkaupunkiseudulla ja alueellisissa keskuskaupungeissa asui edelleen enemmistö apurahojen ja avustusten hakijoista. Valtakunnallisten tukimuotojen hakijoista 52 prosenttia asui pääkaupunkiseudulla (saajista 53 %). Alueellisten tukimuotojen hakijoista 68 prosenttia ja saajista 67 prosenttia asui alueen keskuskaupungissa.
- Ruotsinkielisten osuus hakijoista ja saajista oli täsmälleen sama kuin kahtena aiempina vuonna (osuus molemmista 6 %).
- Vieraskielisten (äidinkieleltään muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten) osuus valtion taidetoimikuntien apurahan hakijoista ja saajista oli sama kuin vuosina 2011 ja 2012 (hakijat 4 %, saajat 3 %).

---

10 AIKASARJOJA TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TUESTA JA TAITEEN EDISTÄMISESTÄ

Taiteen edistämiskeskuksen määrärahat taiteen edistämiseen* vuosina 2011 – 2013	33
Taiteen edistämiskeskuksen tuki* 2009 – 2013, ”suurimmat taiteenalat” (tuki keskimäärin yli 1,5 miljoonaa €)..	34
Taiteenalojen tuki 2009 – 2013, ”pienet taiteenalat” (tuki noin miljoona tai alle €)	35
Hakemuksesta yksityishenkilöille apurahoina myönnetty tuki 2009 – 2013, ”suuret taiteenalat”	36
Hakemuksesta yksityishenkilöille apurahoina myönnetty tuki 2009 – 2013, ”pienet taiteen-alat”	37
Taiteen edistämiskeskuksen projektit alueittain vuosina 2010 – 2013 (€ keskimäärin)	38
Kansainvälisen toiminnan tuki (milj. €) vuosina 2009 – 2013	39
Taiteen edistämiskeskuksen (aik. taiteen keskustoimikunta) hakemusten ja myöntöjen määrä 2009 – 2013	40
Valtakunnallisten tukimuotojen hakijoiden määrän kehitys taiteenaloittain 2009 – 2013	40
Alueellisten tukimuotojen hakijoiden määrän kehitys taiteenaloittain 2009 – 2013	41
Taiteen edistämiskeskuksen hakijoiden* määrä taiteenaloittain 2009 – 2013.....	41
Alle 35-vuotiaiden osuus (%) kaikista Taiken (aik. taiteen keskustoimikunnan) apurahan hakijoista ja saajista vuosina 2009 – 2013	42
Naisten osuus (%) kaikista Taiken apurahojen hakijoista ja saajista vuosina 2009 – 2013 (yksityishenkilöt)	42
Ulkomailla asuvat apurahojen ja avustusten hakijat ja saajat (kpl) vuosina 2009 – 2013.....	44
Ruotsinkielisten osuus valtakunnallisten (aik. valtion taidetoimikuntien) hakijoista ja saajista (%) vuosina 2009 – 2013	44
Vieraskielisten osuus valtakunnallisten (aik. valtion taidetoimikuntien) hakijoista ja saajista (%) vuosina 2009 – 2013	45

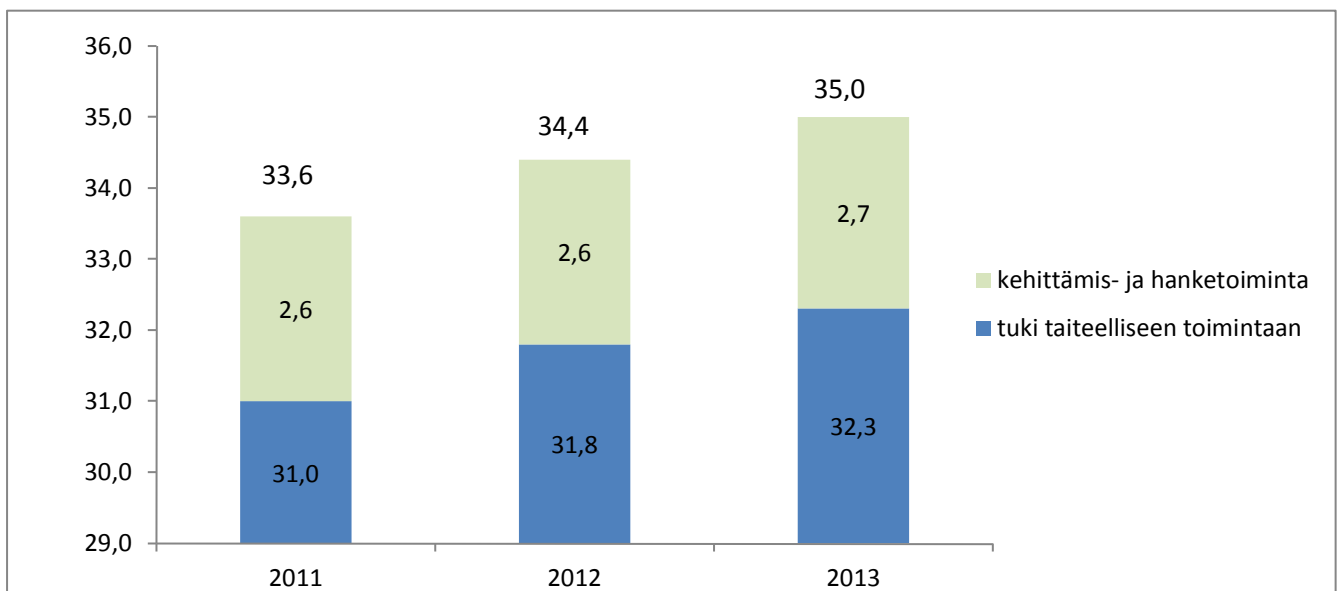

Taiteen edistämiskeskuksen määrärahat taiteen edistämiseen* alueellisen ja valtakunnallisen tuen mukaan vuosina 2011 – 2013

* Taiteen edistäminen = taiteellisen toiminnan tuki sekä kehittämis- ja hanketoiminta. Sisältää alueellisen ja valtakunnallisen valtionavustustoiminnan sekä alueellisen taiteen edistämisen (residenssit, projektit ja läänintaiteilijoiden palkkakustannukset, käyttövarat). Vuoden 2013 osalta valtakunnalliseen taiteen edistämiseen laskettu tiedontuotanto ja viestintä.

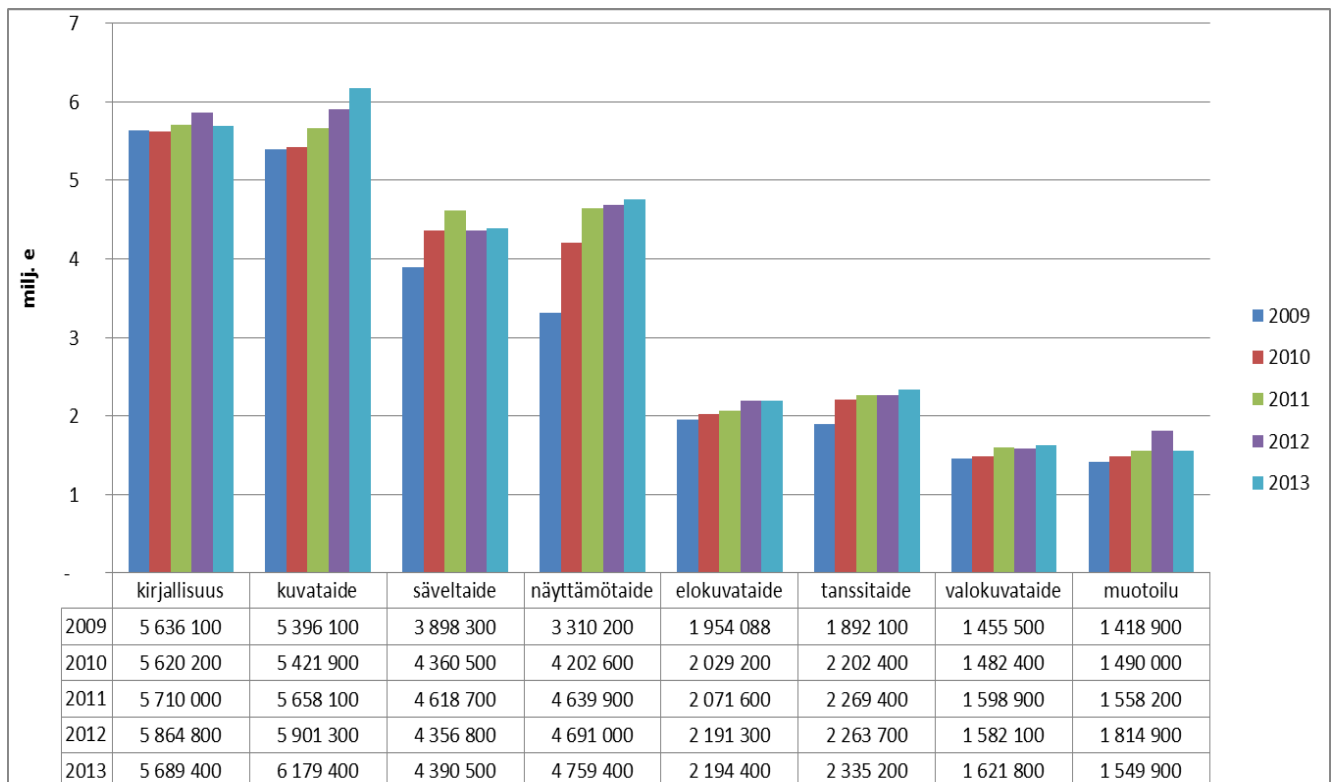
Taiteen edistämiskeskuksen määrärahat taiteen edistämiseen* kohteen mukaan vuosina 2011 – 2013

- Taiteellisen toiminnan tukemiseen käytetyt määrärahat sisältävät hakemuksesta myönnettävät apurahat ja avustukset, palkinnot, taiteilijaprofessorien palkat (muuttuvat porrastetusti apurahoiksi). Määrärahat maksetaan osin budjettivaroista ja osin veikkausvoittovaroista.

- Kehittämis- ja hanketoimintaan käytetyt määrärahat sisältävät pääasiassa läänintaiteilijoiden (maksimissaan 49 läänintaiteilijaa) työn sekä alueelliset ja valtakunnalliset projektit. Määrärahat maksetaan veikkausvoittovaroista.
- Taiteen edistämiskeskuksen määrärahat ovat kasvaneet hyvin lievästi viimeisen kolmen vuoden aikana. Alueellisten tukimuotojen kohdalla vuosien 2011 ja 2012 välillä tapahtunut kasvu johtuu muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön osoittamasta taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia - tukimuodosta. Muuten korotukset ovat olleet lähinnä taiteilija-apurahoihin liittyviä indeksikorotuksia.

Taiteen edistämiskeskuksen tuki taiteelliseen toimintaan* 2009 – 2013, ”suurimmat taiteenalat” (tuki keskimäärin yli 1,5 miljoonaa €)

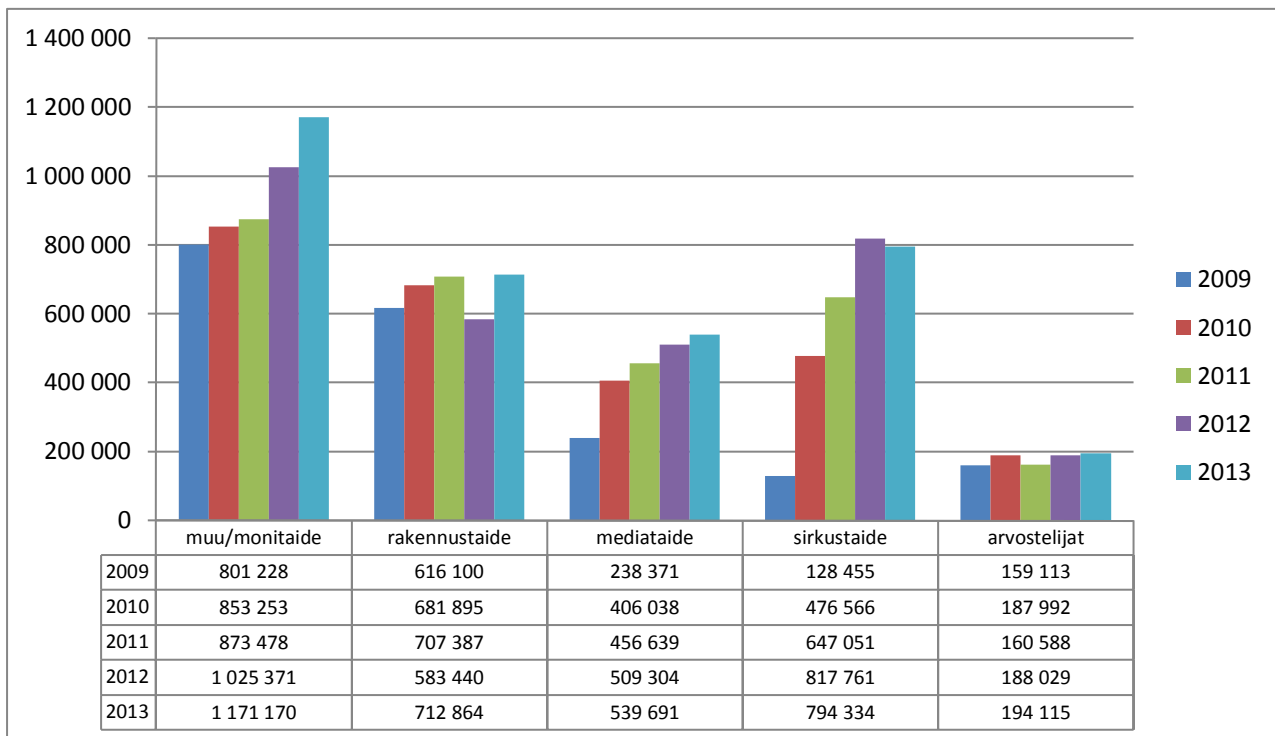
* Sisältää alueelliset ja valtakunnalliset apurahat ja avustukset, palkinnot, taiteilijaprofessorien palkat.

- Taiteen edistämiskeskuksen ja sen edeltäjän taiteen keskustoimikunnan tuesta suurin osuus on koko tukijärjestelmän toiminnan ajan (vuodesta 1968) kohdistunut ”neljälle suurelle” eli kirjallisuudelle, kuvataiteelle, säveltaiteelle ja näyttämötaiteelle.
- Viimeisen viiden vuoden aikana ”suurten” taiteenalojen tuki on lievästi kasvanut tai pysynyt suurin piirtein ennallaan. Kirjallisuuden ja muotoilun tuki on hieman laskenut, kuvataiteen ja näyttämötaiteen nousnut. Kehityslinjoja tarkasteltaessa on syytä muistaa, että tukisummat on laskettu hyvin erityyppisistä määrärahoista, jotka eivät ole valtion budjetissa yhtenäisesti näkyvissä, eivätkä välttämättä kyseiselle taiteenalalle ”korvamerkittyjä”.¹⁰

¹⁰ Esimerkiksi kirjallisuuden tuki muodostuu seuraavista tukimuodoista: kirjastoapurahat (lakisääteinen, budjettivaroista), taiteilija-apurahat (lakisääteinen, budjettivaroista), kohdeapurahat ja muut projekteihin tarkoitetut valtakunnalliset apura-

- Ns. pienien taiteenaloista erityisesti muu/monitaide on kasvanut viimeisen viiden vuoden aikana. Muilla aloilla kasvu on maltillisempaa ja summissa on vaihtelua. Rakennustaiteessa vuoden 2012 kohdalla on pudotus, joka johtuu edellisenä vuonna arkkitehtuuripoliittisen ohjelman kustannuksiin kohdennetusta ylimääräisestä panostuksesta. Vuonna 2013 tuki-summa nousi jälleen. Tuolloin kohdeapurahoihin osoitettiin erillinen kansainväliseen toimintaan osoitettu lisämääräraha.

Taiteen edistämiskeskuksen tuki taiteelliseen toimintaan* 2009 – 2013, ”pienet taiteenalat” (tuki noin miljoona tai alle €)¹¹

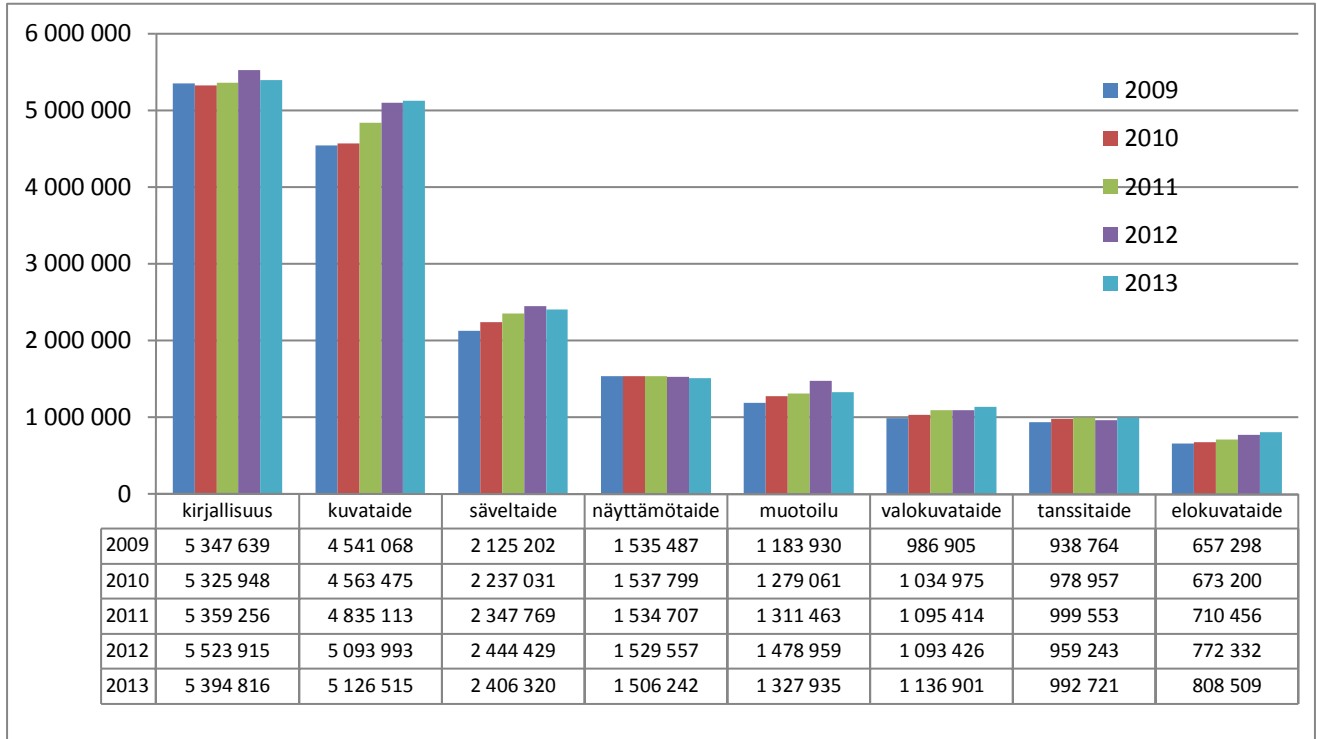
* Sisältää alueelliset ja valtakunnalliset apurahat ja avustukset, palkinnot, taiteilijaprofessorien palkat.

- Pelkästään yksityishenkilöille ja työryhmille myönnettäviä apurahoja tarkasteltaessa ”suurten” taiteenalojen suhde pysyy jotakuinkin ennallaan. Poikkeuksena kuitenkin elokuvataide, jonka rahoituksesta suuri osa myönnetään yhteisötukina (toiminta- ja erityisavustukset, ml. elokuvan laatutuki). Pelkästään yksityishenkilöiden apurahoja tarkasteltaessa elokuva puuttuu suurten alojen viimeiseksi. Toisaalta elokuvan apurahojen keskimääräinen vuosikasvu on näiden alojen suurin (5 %). Suurista aloista näyttämötaiteen apurahat ovat lievästi laskeneet, keskimääräinen vuosikasvuprosentti viiden vuoden ajalta on -0,5 prosenttia.

hamuodot (veikkausvoittovaroista), yhteisöjen valtakunnalliset erityisavustukset (veikkausvoittovaroista), taiteilijaprofessorien palkat (lakisääteinen, sisältynyt taiteen keskustoimikunnan toimintamenoihin), valtionpalkinnot (veikkausvoittovaroista), alueelliset työskentely- ja kohdeapurahat sekä valtionavustukset yhteisöille (veikkausvoittovaroista ”alueelliseen taiteen edistämiseen”), alueelliset taidepalkinnot (veikkausvoittovaroista).

¹¹ Sarjakuva jätetty laskuista pois, koska se on ollut omana hakemusluokkanaan vasta vuonna 2013.

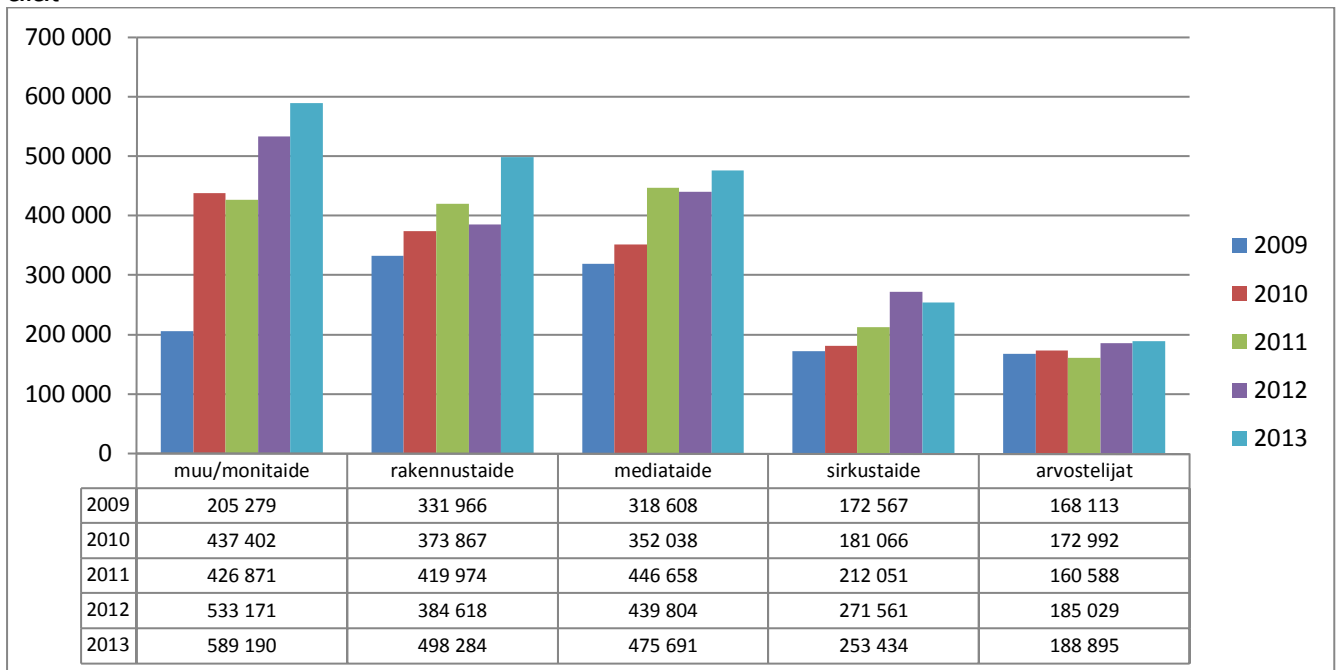
Hakemuksesta yksityishenkilöille¹² apurahoina myönnetty tuki 2009 – 2013, ”suuret taiteenalat”

- Ns. pienillä taiteenaloilla keskinäinen järjestys säilyy samana myös silloin kun tarkastelussa ovat vain yksityishenkilöiden ja työryhmien apurahat. Jokaisella alalla keskimääräinen vuosikasvu on plussan puolella. Suurinta kasvu on ollut muu/monitaiteen ryhmässä (keskimäärin 37 % ko. vuosina). Vähäisintä kasvu on ollut arvostelijoiden joukossa (3 %).

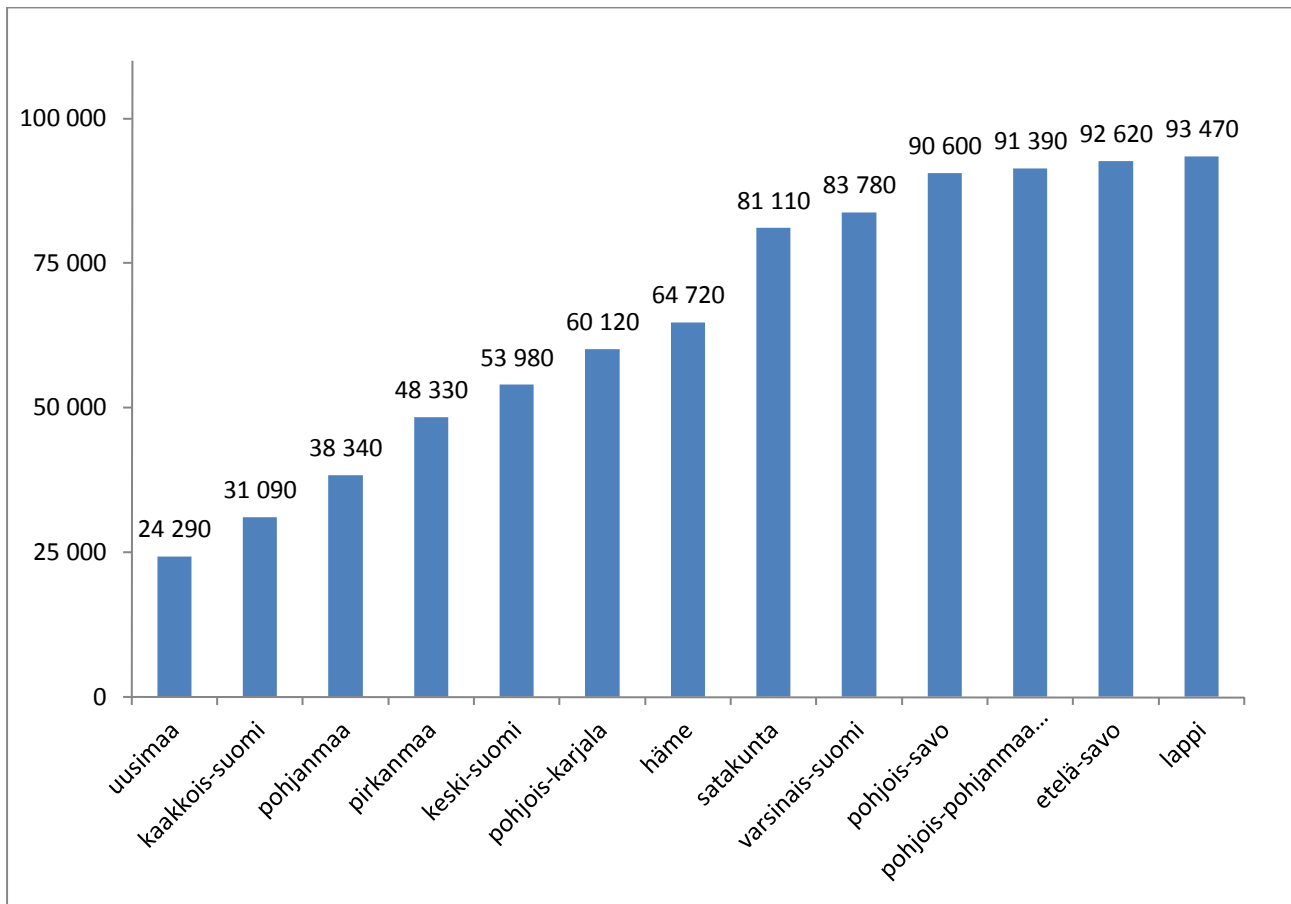
¹² Sisältää työryhmät, ei yhteisöjä.

Hakemuksesta yksityishenkilöille apurahoina myönnetty tuki 2009 – 2013, ”pienet taiteen- alat”

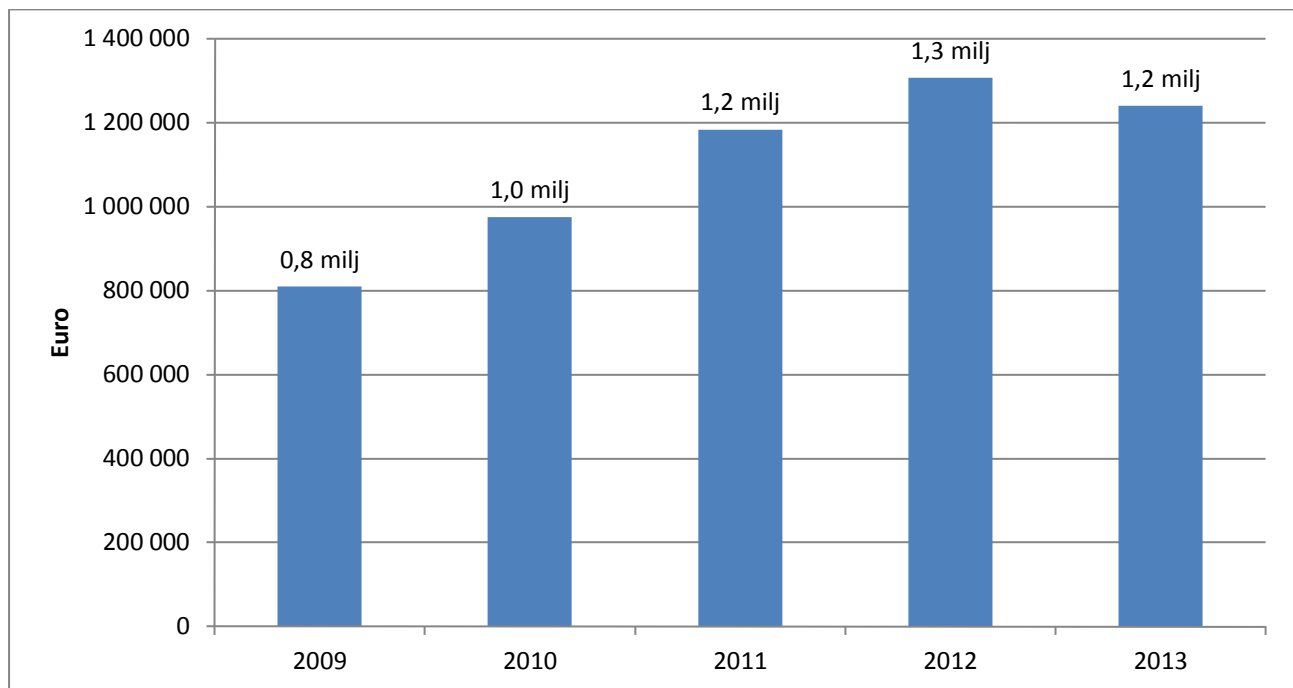
- Taiteen edistämiskeskuksen tulossopimuksen tavoitteiden mukaisiin projekteihin käytetään alueilla määrärahoja vaihtelevasti sekä alueittain että vuositasolla. Neljän vuoden keskimääräiset aluekohtaiset summat kuvaavat näitä eroja. Suurimmat summat projekteihin on käytetty alueilla, joissa vastaavasti apurahoihin käytetty summa on pienempi. Kuvio on lähes käänteinen alueiden apurahahakemusten ja myönnettyjen summien osalta.

Taiteen edistämiskeskuksen projektit alueittain vuosina 2010 – 2013 (€ keskimäärin)

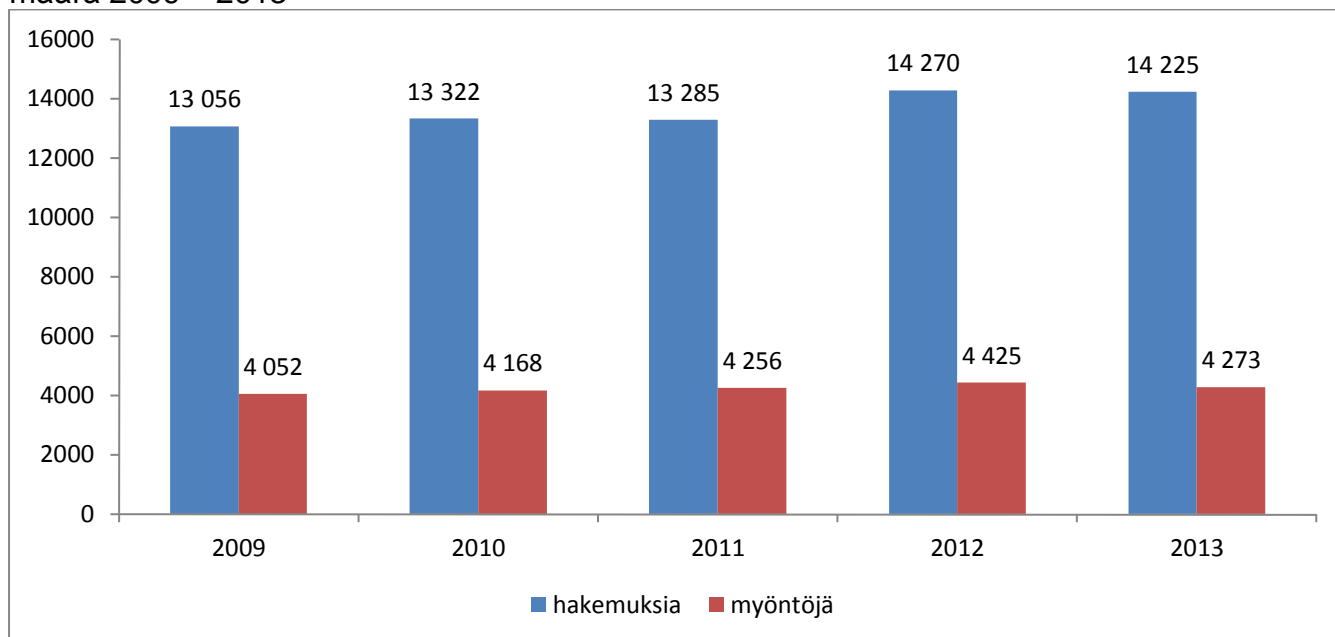
- Taiteen edistämiskeskuksen ja aikaisemman taiteen keskustoimikunnan panostus kansainväliseen toimintaan on tasaisesti kasvanut vuodesta 2009 aina vuoteen 2012 saakka. Vuoden 2013 osalta tuki kansainväliseen toimintaan on laskenut 5 prosenttia. Laskua oli sekä matka-apurahoissa että muiden tukimuotojen (kohdeapurahat) kautta kohdentuvassa summassa.

Kansainvälisen toiminnan tuki (milj. €) vuosina 2009 – 2013

- Taiteen edistämiskeskuksen hakemusten määrä on viiden vuoden aikana kasvanut runsaalla 1000 hakemuksella (8 %). Parin viime vuoden aikana hakemusten määrä on pysynyt suurin piirtein samana.
- Myöntöjen määrä on koko jaksolla kasvanut lievästi (5 %). Vuonna 2013 myöntöjen määrä on vähentynyt edellisvuodesta noin 150:llä.

Taiteen edistämiskeskuksen (aik. taiteen keskustoimikunta) hakemusten ja myöntöjen määrä 2009 – 2013

- Valtakunnallisten tukimuotojen hakijoiden määrä ei ole kokonaisuudessaan muuttunut suuntaan eikä toiseen viimeisen viiden vuoden aikana. Eri taiteenaloilla on tapahtunut muutoksia, mutta nekkään eivät ole kovin suuria. Mediataiteen hakijamäärä on keskimääräisesti kasvanut, mutta vuosien 2009 ja 2013 välillä ei ole juurikaan eroa. Lievää miinusta on näyttämötaiteen, taideteollisuuden/muotoilun sekä tanssin hakijamäärissä.

Valtakunnallisten tukimuotojen hakijoiden määrän kehitys taiteenaloittain 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013	keskimääräinen vuosikasvu
Arvostelijat	50	44	44	53	47	-1 %
Elokuva	290	284	305	313	306	1 %
Kirjallisuus	1466	1434	1446	1512	1559	2 %
Kuvataide	1502	1462	1472	1359	1473	0 %
Mediataide	132	178	171	209	156	7 %
Monitaide/muu	301	341	276	344	329	4 %
Näyttämötaide	648	583	579	557	576	-3 %
Rakennustaide	113	106	89	100	125	4 %
Sirkustaide	81	86	104	117	86	3 %
Säveltaide	877	916	923	896	826	-1 %
Taideteollisuus/muotoilu	534	529	561	579	452	-3 %
Tanssitaide	328	296	319	338	299	-2 %
Valokuvataide	282	279	290	324	309	2 %
Kaikki	6101	6009	6043	6105	6103	0 %

* Sarjakuva on jätetty pois taulukosta, sillä se oli tietokannassa omana ”hakemuksiluokkana” ensimmäistä kertaa vuonna 2013. Tätä ennen sarjakuvan hakijat luokiteltiin pääasiassa taideteollisuuteen/muotoiluun.

- Alueellisten tukimuotojen hakijoiden määrä on lievästi kasvanut viimeisen viiden vuoden aikana. Samoine eri taiteenalojen kasvuprosentit vaihtelevat enemmän kuin valtakunnallisissa tukimuodoissa ja ovat suurimmillaan erittäin pienillä aloilla kuten media- ja sirkustaide. Lukumääräisesti eniten ovat kasvaneet monitaiteen ja kuvataiteen hakijoiden määrät.

Alueellisten tukimuotojen hakijoiden määrän kehitys taiteenaloittain 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013	keskimääräinen vuosikasvu
Arvostelijat	7	7	8	6	7	1 %
Elokuva	120	130	130	179	151	8 %
Kirjallisuus	342	338	330	389	405	5 %
Kuvataide	1023	1051	1048	1131	1119	2 %
Mediataide	6	12	10	6	12	36 %
Monitaide/muu	279	338	321	534	482	18 %
Näyttämötaide	405	363	371	527	485	6 %
Rakennustaide	19	20	51	24	22	25 %
Sirkustaide	6	20	22	43	32	78 %
Säveltaide	680	660	593	754	683	1 %
Taideteollisuus/muotoilu	216	231	237	241	214	0 %
Tanssitaide	212	222	207	267	240	4 %
Valokuvataide	169	164	160	186	218	7 %
Kaikki	3484	3521	3454	4183	3941	4 %

- Kokonaisuudessaan Taiteen edistämiskeskuksen/taiteen keskustoimikunnan hakijamäärä on pysynyt samalla tasolla viiden viimeisen vuoden ajan. Taiteenalojen välillä on eroja, mutta keskimääräinen vuosikasvu on monitaidetta lukuun ottamatta ollut alle 10 prosenttia.

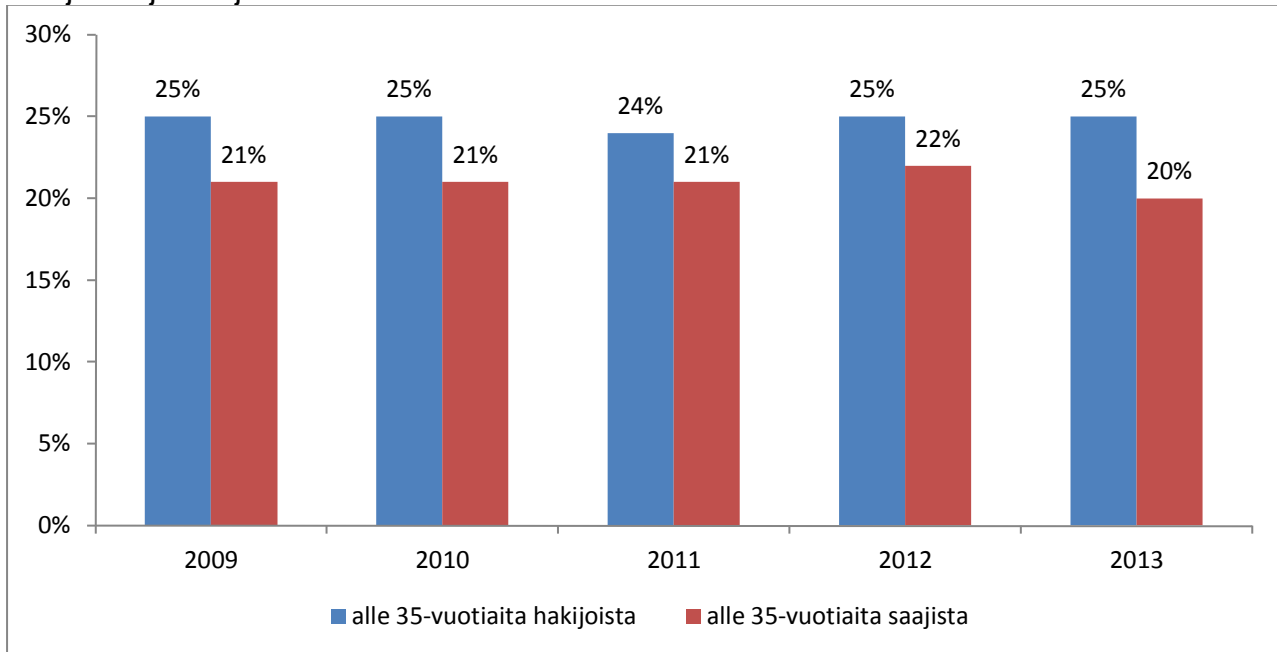
Taiteen edistämiskeskuksen hakijoiden* määrän kehitys taiteenaloittain 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013	keskimääräinen vuosikasvu
Arvostelijat	57	49	53	56	52	-2 %
Elokuva	376	373	388	430	407	2 %
Kirjallisuus	1643	1573	1595	1723	1723	1 %
Kuvataide	2026	1964	1992	1970	1966	-1 %
Mediataide	136	178	174	212	164	7 %
Monitaide/muu	557	648	563	833	776	11 %
Näyttämötaide	964	850	856	969	914	-1 %
Rakennustaide	123	123	134	111	140	4 %
Sirkustaide	86	86	118	138	97	6 %
Säveltaide	1399	1432	1377	1479	1331	-1 %
Taideteollisuus/muotoilu	677	674	698	722	573	-4 %
Tanssitaide	474	441	459	526	445	-1 %
Valokuvataide	385	371	385	443	424	3 %
Kaikki	8291	8129	8026	8768	8274	0 %

* Yksityiset ja yhteisöt, valtakunnalliset ja alueelliset tukimuodot.

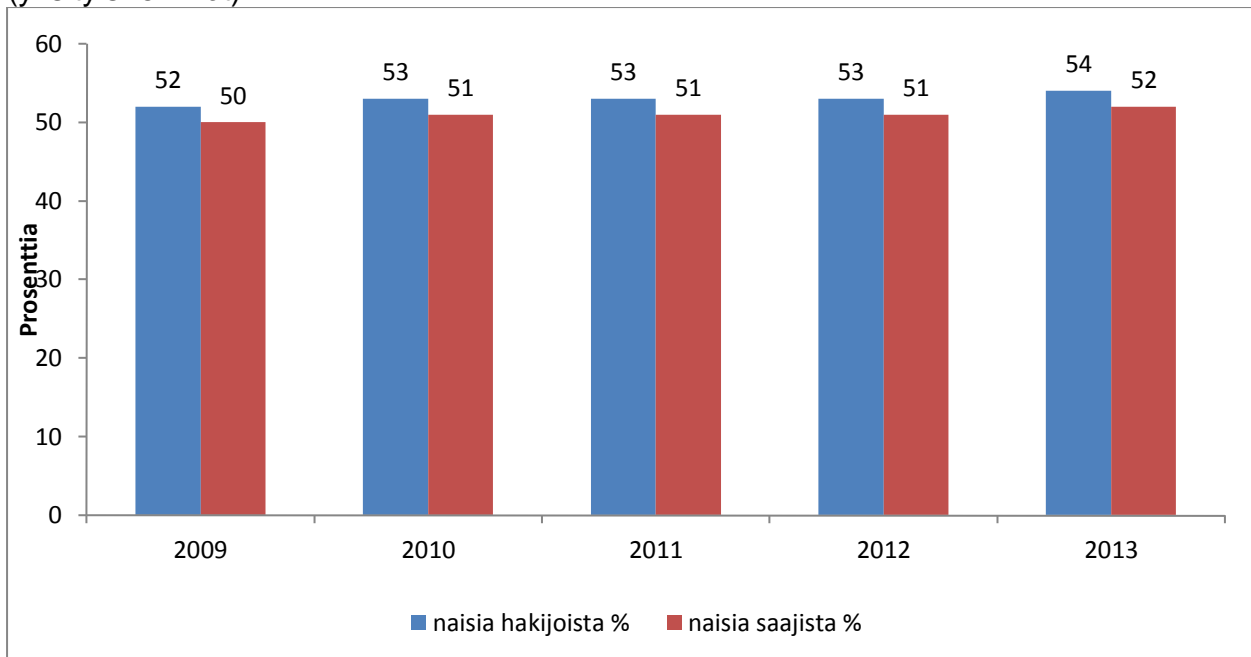
- Alle 35-vuotiaiden hakijoiden ja saajien määrä on pysynyt viimeisen viiden vuoden ajan käytännössä samana.

Alle 35-vuotiaiden osuus (%) kaikista Taiken (aik. taiteen keskustoimikunnan) apurahan hakijoista ja saajista vuosina 2009 – 2013

- Niin ikään naisten osuus apurahojen hakijoista ja saajista on ollut samaa luokkaa vuodesta 2009 lähtien.

Naisten osuus (%) kaikista Taiken apurahojen hakijoista ja saajista vuosina 2009 – 2013 (yksityishenkilöt)

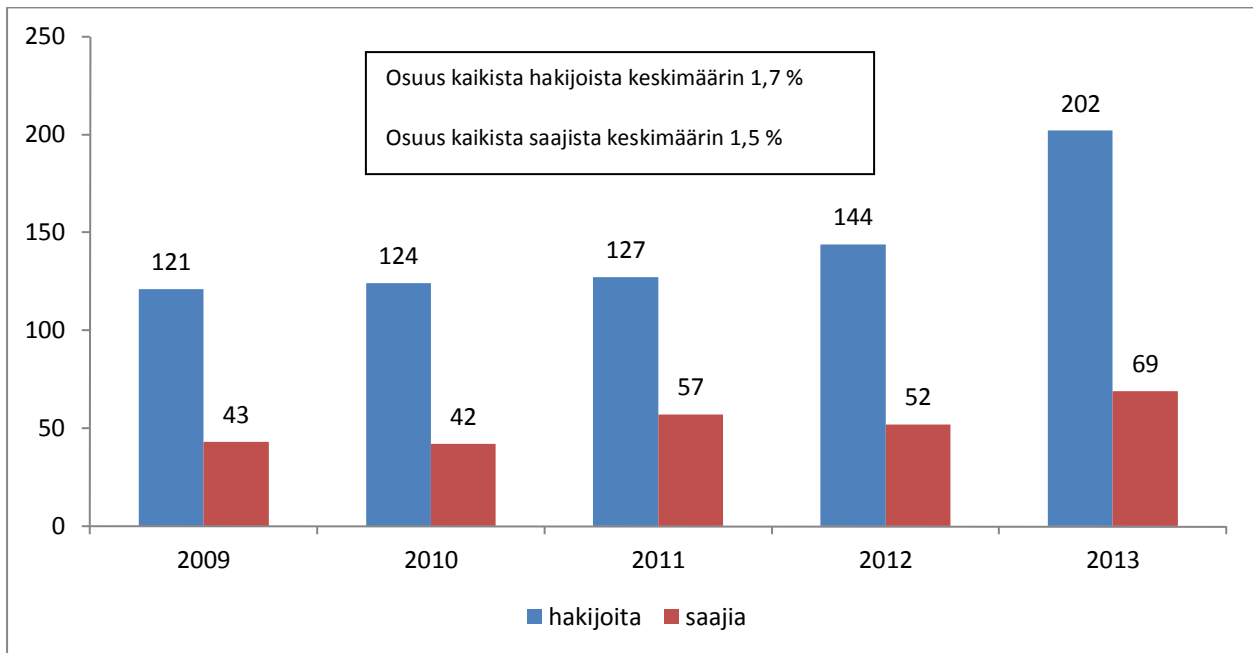

- Taiteen edistämiskeskuksen hakijoista lähes puolet tulee Uudenmaan maakunnasta. Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan osuudet lähentelevät kymmenesosaa hakijoista mutta muiden maakuntien osuus jää sekä hakijoista että saajista alle viiteen prosenttiin. Tilanteessa ei ole tapahtunut muutoksia viiteen viimeiseen vuoteen.

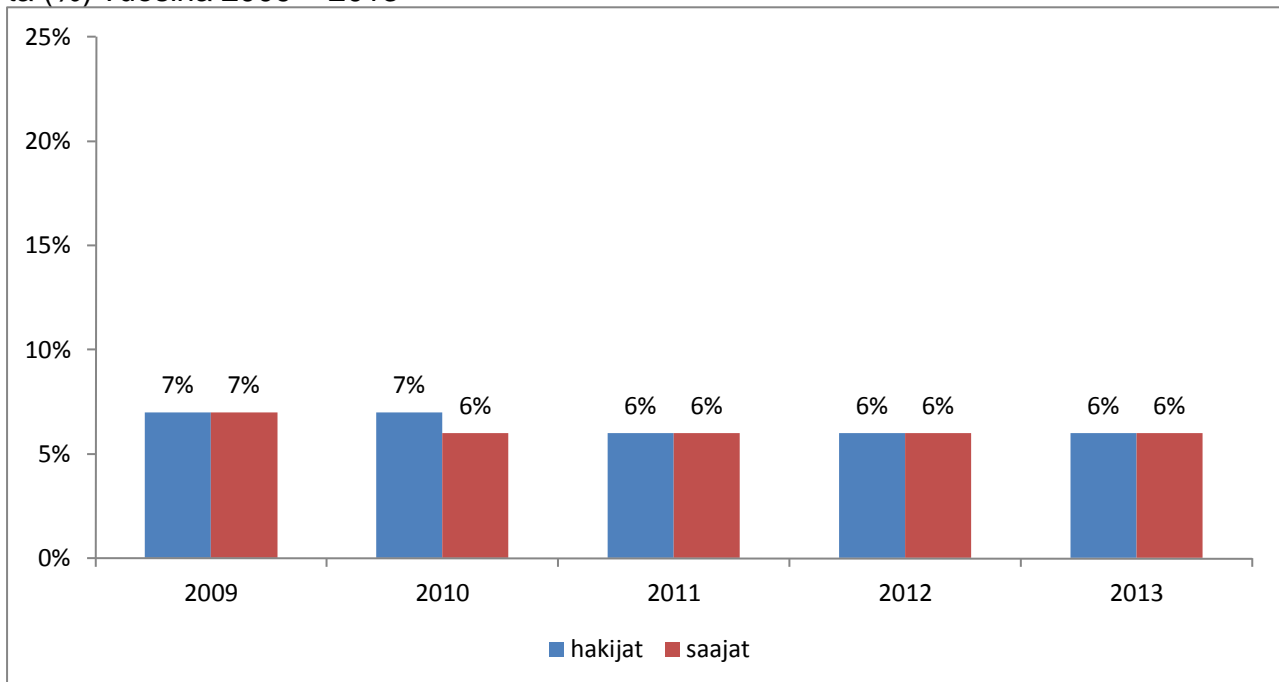
Taiteen edistämiskeskuksen apurahojen/avustusten hakijoiden ja saajien määrä maakunnittain keskimäärin vuosina 2009 – 2013

	Hakijoita keskimäärin	% hakijoista	Saajia keskimäärin	% saajista
Ahvenanmaa	17	0,2 %	4	0,1 %
Kainuu	48	0,6 %	22	0,6 %
Keski-Pohjanmaa	50	0,6 %	22	0,6 %
Etelä-Pohjanmaa	82	1,0 %	31	0,9 %
Itä-Uusimaa	106	1,3 %	57	1,6 %
Etelä-Karjala	130	1,6 %	51	1,4 %
Etelä-Savo	176	2,1 %	69	1,9 %
Päijät-Häme	194	2,3 %	77	2,1 %
Pohjanmaa	194	2,3 %	67	1,9 %
Kymenlaakso	195	2,4 %	75	2,1 %
Pohjois-Karjala	201	2,4 %	80	2,2 %
Kanta-Häme	206	2,5 %	77	2,1 %
Pohjois-Savo	236	2,8 %	89	2,5 %
Satakunta	248	3,0 %	98	2,8 %
Lappi	267	3,2 %	124	3,5 %
Keski-Suomi	300	3,6 %	137	3,8 %
Pohjois-Pohjanmaa	323	3,9 %	124	3,5 %
Pirkanmaa	630	7,6 %	286	8,0 %
Varsinais-Suomi	679	8,2 %	294	8,2 %
Uusimaa	3 871	46,6 %	1 731	48,5 %
Kaikki	8 298	100,0 %	3 567	100,0 %

Ulkomailla asuvat apurahojen ja avustusten hakijat ja saajat (kpl) vuosina 2009 – 2013

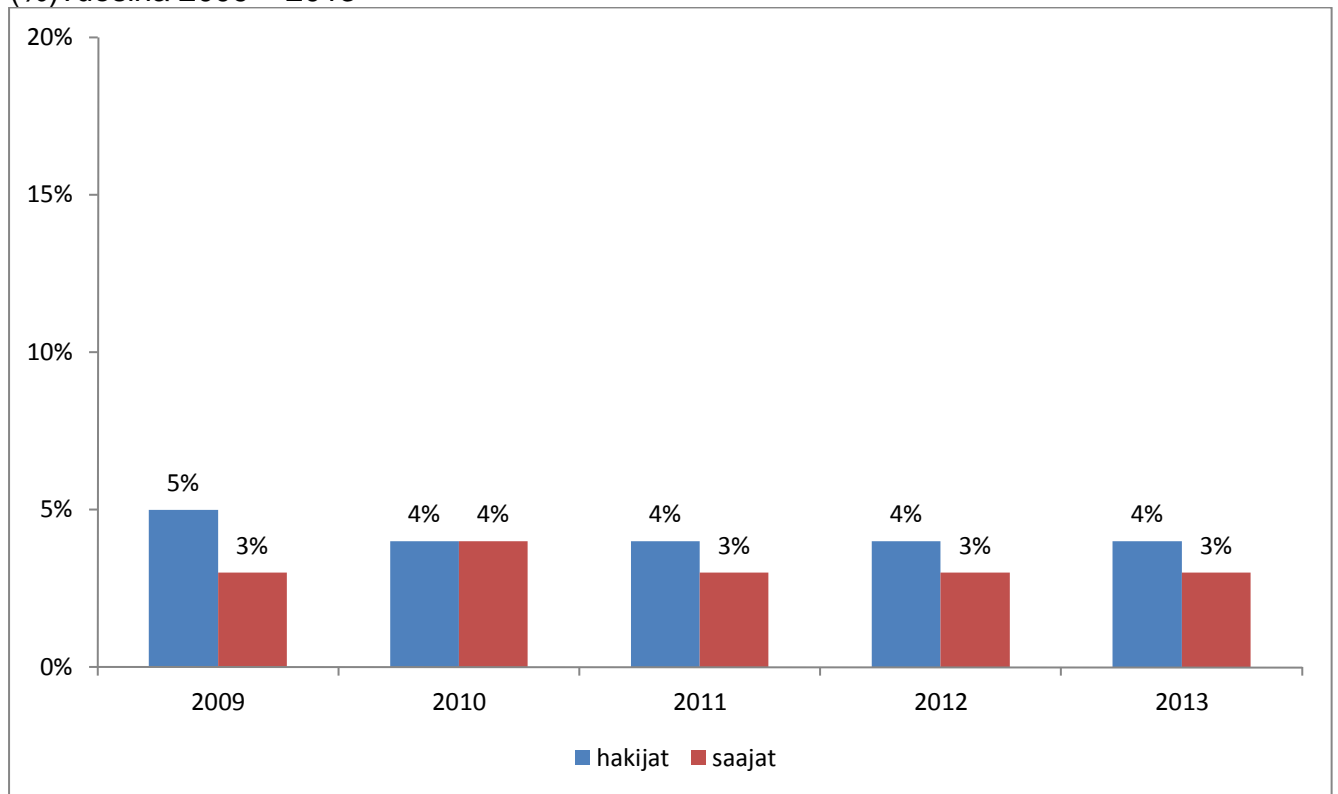

Ruotsinkielisten osuus valtakunnallisten (aik. valtion taidetoimikuntien) hakijoista ja saajista (%) vuosina 2009 – 2013¹³

¹³ Kaikista alueellisista tukimuodoista ei ole käytettävissä tietoja äidinkielestä. Vieraskielinen = jokin muu kuin suomi, ruotsi, saame.

Vieraskielisten osuus valtakunnallisten (aik. valtion taidetoimikuntien) hakijoista ja saajista (%) vuosina 2009 – 2013¹⁴

¹⁴ Kaikista alueellisista tukimuodoista ei ole käytettävissä tietoja äidinkielestä. Vieraskielinen = jokin muu kuin suomi, ruotsi, saame.